ሕዳስ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.72 | ሰንበት 22 ሕዳር 2026 | ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 ዜና

ገጽ 3 ካብ ልምድታት ዋንታውያን ...

ገጽ 4 ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጌሓፋት

ገጽ 5 ለላ ምስ ደጀንን ክፍልታቲን ...

ገጽ 7 ህውቲታ መራሕ ሰርዓት ብልጽግና ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኤርትራ

ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡብ፡ ብዛዕባ ዝሰላሰል ዘሎ ልምዓታዊ መደባት ዘትዩ

ሰንኪ ፈልሞን ትክቦ

ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡብ ኣቶ ሃብተኣብ ተሰፋጽዮን፡ ኣብ ንኡስ ዞባታት ሰንሸይቲን ዓዲ-ቐይሕን ዝሰላሰል ዘሎ ልምዓታዊ መደባት ኣብ ዝተዓዘቡሉ፡ ምስ ነበርቲ ዝተፈላለያ ምምሕዳራት ኮብቢ ርክባት ኣካይዱ።

ኣብ'ቲ ካብ 13 ክሳብ 15 ሕዳር ኣብ ምምሕዳራት ኮብቢ ኣኽሩር፡ ሐሾን ማይ-ዓላን - ንኡስ ዞባ ሰንሸይቲ፣ ከምኡ'ውን ኣብ ምምሕዳር ኮብቢ ሳፈራ - ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ ዙርየዶ ዑደት፡ ብዝህበቢ ዝተሰላሰለ መደባት ምፍዋስ ማይ-ኮዖታትን ምዕቃብ ማይን ሓመድን ብምዕዛቡ ንምስፍሑ ኣብ ዘሎ ተኽኢሎታት ተመያየጠ።

ምስ ነበርቲ ናይ'ተን ዓድታት ኣብ ዝገበሮ ዙት፡ ኣቶ ሃብተኣብ ገሲጋስ ልምዓታዊ መደባት ንምውሓስ ብቑዳምነት ትግባረ ምዕቃብ ማይን ሓመድን ክረጋገጽ ብምዝኽኻር፡ ብፍላይ ኣብ ምብራቓዊ ኣጻድፍ ተደኩነን ዝርከብ ዓድታት ዝያዳ ክደፍኣሉ ጸዊዐ።

ኣብ ምምሕዳር ኮብቢ ሳፈራ ንዘተሰላሰለ መደባት ምፍዋስ ማይ-ኮዖታት ከምኡ'ውን ኣብ ምምሕዳር ኮብቢ ሐቦ ንዘተግብረ ምምድማድ መሬትን ንውሓይዝ ኣሊኻ ኣብ ሕርሻዊ ጥቕሚ ዘለዎ ኣመለኻኽታ ኣመስጊኑ።

ኣብ መወዳእታ ድማ፡ መሰርሕ ህንጸት ናይ'ቶም መጽናዕቶም ኣቐዲሙ ዝተጻፈፈ ፕሮጀክትታት ልምዓት ብፍላይ ከኣ ህንጸት ዲጋታት ዘጠቓልል መደባት፡ ኣብ ዝመጽእ ቀረባ እዋን ክጅመር ምኻኑ ኣረጋጊጹ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ሰንሸይቲ ኣቶ ዓብደልቃድር ሓጂ ዓሊ ከምኡ'ውን ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ዓዲ-ቐይሕ ኣቶ ሀብታይ ተሰፋዝጊ ብወገናቶም፡ ብልዑል ህዝባዊ ሱታፌ ዝኾደ ዘሎ ሕርሻዊ ልምዓት፡ ውጽኢቱ ኣብ ባይታ ይርኣ ከምዘሎ ብምግላጽ፡ ትግባረ ተታሒዙ ዘሎ መደባት ንምዕዋት፡ ህዝቢ ውዳበታቱ ኣሐዩሉ ብንጥፊት ክዋሳእ ኣዘዋኺሮም።

ገለብ - ኣብ ክትትል ጥዕና ኣደን ዕሸልን ዕቤት ተመዝጊቡ

ኣብ ዞባ ዓንሰባ - ንኡስ ዞባ ገለብ ሳላ ዝኾደ ዘሎ ቀጻሊ ጎስጓሳትን ኣሰተምህሮታትን፡ ክትትል ጥዕና ኣደን ዕሸልን ዕቤት የመዝግብ ከምዘሎ ተገሊጹ።

ሓላፊ መደበር ጥዕና ገለብ ነርስ ኬብሮን ዑቕባይ ንኡሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ ኣብ ዝሓለፈ ትሸዓት ኣዋርሕ 1,247 ኣደታት ክንክን ቅድመ-ሕርሲ ከምዝጀመራ፡ ምስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ተመሳሳሊ ግዜ ክሳጸጸር ከሎ ድማ ብ8 ሚእታዊት ክብ ከምዝበለ ኣብሪህ።

እታ ትካል ጥዕና፡ ሕማም ቲቢን ካልኢ ሕማማትን ንምንጻር ዘገልግል ዘመናዊ መሳርሒታት ዓጠቓ ከምዝላ ብምዋቃ፡ ካብ እንሰሳ ናብ ሰብ ዝመሓላለፉ ሕማማት ብሓፈሻ ብዑሉላ ደማ ብፍላይ ንምክልኻል፡ ንዋርጠራት መርመራታት ብምግባር ንዘተለኽፉ መድሃኒት ከምዝወሃብ ኣረዲኡ።

ሕማም ዓሶ ናብ ዝተሓተ ደረጃ ወሪዱ ከምዘሎ፡ እዚ ድማ ውጽኢት ምብራኽ ንቕሓት ሕብረተሰብ ኣብ ተጠቃምነት ናመሲቦን ምውሓስ ኮብቢያዊ ጽሬትን ከምዘኽኡ፡ ነርስ ኬብሮን ብተወሳኺ ሓቢሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ ንዝበለጸን ዝሰፍሐን ኣገልግሎት፡ መሰርሕ ህንጸት ኮማዊ ሆስፒታል ገለብ ዝቐጽሉ መንገዲ ክናደ ኣዘዋኺሩ።

ተጋዳላይ ኣቡበከር ማሕሙድ ተሰዊኡ

ኣባል ምምሕዳር ዞባ ጋሽ-ባርካ - ገዲም ተጋዳላይ ኣብበከር ማሕሙድ እድሪስ፡ ብ20 ሕዳር ኣብ መባል 76 ዓመት ዕድመኡ ብሕማም ተሰዊኡ።

ኣብ ወርሒ ሕዳር 1967 ኣብ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ ዝተሰለፈን ኣብ 1987 ምስ ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራ - ማእከላይ መሪሕነት (ሳግም) ናብ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ ዝተጸንበረን ተጋዳላይ ኣብበከር፡ ኣብ ተዋጋኢ ሰራዊት፡ ህዝባዊ ምምሕዳርን ሚኒስትሪ ዞባዊ ምምሕዳራትን፡ ብዘተፈላለየ ጽፍሕታት ሓላፍነት ንህዝቡን ሃገሩን ብተወፋይነት ኣገልጊሉ።

ተጋዳላይ ኣብበከር፡ ካብ 1991 ክሳብ 2024 ኣብ ንኡስ ኣውራጃ ተሰነይ - ወረዳ ሞንሎን ካልኦት ንኡስ ዞባታትን ብጽፍሒ ኣመሓዳሪ፡ ካብ ወርሒ መጋቢት 2024 ክሳብ ዕለተ መሰዋእቱ ድማ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ሻሌ ኮይኑ ክሰርሕ ጸኒሑ።

ገዲም ተጋዳላይ ኣብበከር ማሕሙድ፡ በዓል ሓዳርን ኣቦ ሸውዓተ ደቅን'ዩ።

ሰኑስርዓት ቀብሩ ድማ፡ ትማሊ 21 ሕዳር ፍርቂ መዓልቲ፡ ኣብ መካነ-መቓብር ሓርበኛታት ሞንሎ ተፈጺሙ።

ምምሕዳር ዞባ ጋሽ-ባርካ ብመሰዋእቲ ገዲም ተጋዳላይ ኣብበከር ማሕሙድ እድሪስ ዝተሰመየ መረር ሓዘን እናገለጸ፡ ንስድራቤቱ መቓልስቱን መሳርሕቱን "ጽንዓት ይሃብኩም" ይብል።

ፎሮ - ኣብ ትሕተ-ቕርጺ ሕርሻ ዝተገብረ ወፍሪ ዝምስገን ውጽኢት ሂቡ

ጨንፈር ሕርሻ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ኣብ ዙላ፡ ኣፍታ፡ ሮብሮቢያን ኣይሮማለን - ንኡስ ዞባ ፎሮ ዝሰርሑ ንልዕሊ ክልተ ሽሕ ሄክታር ዘሱቲ መእለዩ ወሓይዝ ዝምስገን ውጽኢት ተረኺብዎ።

ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ሕርሻ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ተሰፋይ ተወልደ ንኡሪና ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ እቲ ስራሕ ብምትሕብባር ጨንፈር ሕርሻ፡ ምምሕዳር ንኡስ ዞባ፡ ቤት-ጽሕፈት ሕርሻን ህዝቢን ኣብ መጽናዕቲ ተመርኩሱ ዝተሰርሐ ብምኻኑ ዕዉት ከምዝኸበረ ኣብሪህ።

ድሮ ብሩባታት ኩምሆሉ፡ ዓሊ-ገደን ሩባ ሓዳስን ክልተ ግዜ ዝወረደ ወሓይዝ ኣብ ግቡእ መዓላ ምውዓሉ ንውጽኢት ናይ'ቲ ስራሕ ዘረጋግጽ ምኻኑ ዝጠቐሰ ኣቶ ተሰፋይ፡ ክበርቲ ተቐላጢፎም ክዘርኡ ኣዘኻኺሩ።

ኣመሓደርቲ ናይ'ተን ኮብቢታት ብግደኦም፡ ተሰሪሑ ዘሎ መእለዩ ወሓይዝ ብመጽናዕቲ ዝተደገፈ ብምኻኑ፡ ዝጸንሑም ጸገም ዘላቒ ፍታሕ ከምዝረኸበ ገሊጾም።

ኣብ ንኡስ ዞባ ፎሮ ኣስታት 8,300 ሄክታር ዝሕረስ መሬት ከምዘሎ፡ ሰነዳት ቤት-ጽሕፈት ሕርሻ'ቲ ንኡስ ዞባ የነጽር።

ዜና

ኣብ ሆስፒታል ሰምበል፡ ዓቢ ጥረ ብመጥባሕቲ ተኣልዩ

ኣብ ሆስፒታል ሰምበል - ኣስመራ፡ 34 ከሎ ዝሞዝን ጥረን ፈሳሲኡ ካብ ማህጸን ጋል 34 ዓመት ብመጥባሕቲ ተኣልዩ።

እቲ ብ 20 ሕዳር ብመጥባሕቲ ዝተኣልየ ጥረን ፈሳሲኡ ኣብ ማህደር እንቋቑሓ ዝምዕበለ ምኻኑ ዝተረጋገጸሉ ምስ ኣኪ ሕክምና ማህጸንን መወሊዶንን ዶ/ር ዳዊት እስቲፋኖስ ኣብ ማህጸን ዝምዕበል ጥረ ብኢጋ ምስ ዘይሕዝም ዝተጋህ ዓቐንን ክብደትን ክህልዎ ከምዝኽእል ኣብረዓ።

ኣብ ሆስፒታሉት ሃገርና ዝተፈለየ ዓቐን ዘለዎ ጥረታት ብመጥባሕቲ ክኽለ ምኽንኻኑ ዝጠቐሰ ዶ/ር ዳዊት፡ እዚ ናይ ሕጂ ዕዉት መጥባሕቲ ብዓቐን ኣብ'ቲ ኣቐዳሙ ዝተኣልየ ተመሳሳሊ ጥረታትን ፈሳሲኡ ዛጊት እቲ ዝፀበየ ምኽኑ ገሊጸ።

መጥባሕቲ ዝተገብረላ ኦፊሰት ዓዲ-ንፋስ - ንኡስ ዞባ ኣኽሪያ - ወይዘሪት ናሸኑ ተኽለኣብ ኣብ ጸበቐቕ ኪኒታት ከምእትርከቡ ብዘወሃኽኪ ሓብሩ።

ሰኽሊ ሳሚጺኤ ገንዓ

ወይዘሪት ናሸኑ ብመሰረት እቲ ጥረ ቅድሚ 5 ዓመት ከምዝጀመረ፣ እንተኾነ ብኽሞኑ ንሕፀሞናን መጥባሕትን ፍቓደኛ ስለዘይነበረት እናዘገየ ከምዘመጸ ብምሕባር፡ ሳላ ዝተገብረላ መጥባሕቲ ካብ ዝበረ ጥዕናዊ ጸገም ከምእተላገለት ኣፍሊጣ።

ቦኽል ሞያ ሕክምናዊ ምድንዝዝ ኣቶ ጺጋይ ጳወሎስ ብግደኡ ዝኽበደት ናይ'ቲ ዝተኻደደ መጥባሕቲ ብምጥቃቱ ደቂኣንስቶኦ ኣብ ማህጸን ዘይጽንሱ ምኽኑ ገሊጹ።

ኣብ ጊንዳዕን ፎሮን፡ በደላትን ገበናትን ንምንካይ ርክባት ተኻዪዱ

በትጽሕፈት ፖሊስ ንኡስ ዞባ ጊንዳዕ ተርእዮ በደላትን ገበናትን ንምንካይ ኣብ ዙዞድ ንዝጸንሐ ንቑሕ ተኻትፎ ሕብረተሰብ ክሳብዘቱ ካብ 10 ክሳብ 16 ሕዳር ምስ ህዝቲ ምምሕዳራት ከተማ ጊንዳዕ ኣብ ዝበዝሮ ርክቡ ገበናትን በደላትን ንምክልኻል ክሞዝር ዘለዎ ጥንቃቐታት ኣብርሃ።

ኣዘዚ መደበር ፖሊስ'ቲ ንኡስ ዞባ ተለንኑ መሓመድ-ሳልሕ እሞባሌ፡ ንኣንደነት ሕጊ ነፀኡ'ውን ገበናትን ሳዕቤናቱን ኣመልኪቱ ሰፊሕ መብርሂ ድሕሪ ምሃቡ ገበናዊ፡ በደላትን ገበናትን መብዝሕትኦም ብተመሪሮን ትሕቲ ዕድመን ስለዝኾኑ፡ ወለዲ ኣብ ምምእዛንን ምክትታልን ደቆም ግቡእ ተርእኦ ክፍጽሙ ተጠቢቑ።

ኣብ ቀዳሞት 9 ኣዋርሕ 270 በደላትን ገበናትን ክምዝገበ ከሎ፡ ሂወት 4 ዚጋታት ዝቐንዘፈ 108 ሓደጋታት ትራፊክ ከምዚጠመ ብምንጽር፡ ሕጊ ዝጠሓሰ ልዕሊ 600 ተኻሽርካርቲ፡ ብድምር ልዕሊ 284 ሽሕ ናቕፋ ከምእተቐጽዓ ገሊጹ።

ሓላፊ ምክልኻል ገዝነ ኣቶ የሱፍ ፍህዶ ብግደኡ፡ ንተራ ኣብላት ኮማዊ ፖሊስ ኣብ ምእላይ ጉዳያት ብምግባኡ መንእሰያት ካብ ገዝነ ነዲ ብምኻን ኣብ ምክትኡ ብክግሉት ክዋዱ ጸዊዐ።

እዚ ክምዝረኡ እኽለኩ ኣዘዚ መደበር ፖሊስ ፎሮ ኣቶ ሰምኦን ወልደጊርግማ ካብ 15 ክሳብ 17 ሕዳር ምስ ተመሪሮን መሃንቲ ትፋላት ወሰብቲ ኣገልግሎትን ኣብ ዝበዝሮ ርክቡ ገበናትን በደላትን ንምክልኻል ክዋበር ዘለዎ ጥንቃቐታት ኣብርሃ።

ምስ መሃንቲ ትፋላት ወሰብቲ ኣገልግሎት ኣብ ዝበዝሮ ዘዞ፡ ተርእዮ ገበናትን በደላትን ዝጋሃንኻ እንዘዘደቱ ትፋላት ንገበን ካብ ዝዕድም ንጥሪታት ክኽሸባ ጸዊዐ።

ሓላፊ ምክልኻል ገበን ኣቶ ዐሰሞን ኣያም ብግደኡ፡ ትፋላት ክብረታት ሕብረተሰብና ብዘዘልሉ ኣንፃብ ኣገልግሎት ክህቡ ዘይሕጋዊ ተግባራት ከመውዩ፡ ነፀኡ'ውን ምስ ፖሊስ ተወሃደን ክሰርሓ ተጠቢቑ።

ኣዘዚ መደበር ፖሊስ ኣቶ ሰምኦን ወልደጊርግማ ብዘይነዘዘ፡ ንተመሪሮ በትምህርቲ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ ሓደነት ተመሳሳሊ ኣስተምህሮ ሃበ።

ሓላፊ በትጽሕፈት ሞጎሞተኤ ኣቦ'ቲ ንኡስ ዞባ መንእሰይ ዐሰማን ኣሕመዲን ብግደኡ፡ ዘሕጠን ክብረታት ስለዘለና፡ መንእሰያት ተመሪሮ ካብ ሰራምባር ወጺኢ ካብ ገሸት ነዲ ብምኻን ኣብ ምክትኡ ብክግሉት ክዋዱ ጸዊዐ።

ዓሰብ - "ተራ ሰነ-ጥበብ ኣብ ምኹስኳስ ሃገራውነት" ብዝብል ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ክፍሊ ባህልን ስፖርትን ዞባ ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ "ተራ ሰነ-ጥበብ ኣብ ምኹስኳስ ሃገራውነትን ምድራዕ መኽሪን" ብዝብል ኣርእስቲ ዝወደቦ ኣስተምህሮ፡ ብ16 ሕዳር ኣብ ከተማ ዓሰብ ተኻይዱ።

ኣቦ'ቲ ብሰነ-ጥበባዊ ኖንኤል ጠዓመ ዝተኻየደን ኣብ ደርፊ፡ መዚቕ ሞሞሚ ዜማ ድራማን ትልሂትን ዝሸየኹ ኣስታት 250 ሰነ-ጥበባውያን ዝተሳተፍዎን ኣስተምህሮ፡ ሰነ-ጥበብ ኣብ ህይወት ደቂሰብ ክንዮ ምዝንጋዕ ዝኾይድ ትርጉምን ተራን ከምዝሀዎ ተገሊጹ።

ሰነ-ጥበብ - ተስፋታት፡ ብድህታት፡ ዕድላት፡ ዓወታትን ካልእን መዳያት ህይወት ብምንጽብራቕ፡ ሓብራዊ ኣተሓሳሰብ ከምዘመዕበልን ክብረታት ከምዘርጋን ዝጠቐሰ ረቂቕ ሓይሊ ምኽኑ፣ ብፍላይ ድማ ኣብ መንእሰያት ኣነቓቓሒ ዘሀሪ ከምዝሀዎ በርህ።

ሰነ-ጥበባዊ ኖንኤል ጠዓመ ኣብ መወዳኢታ፡ ሰነ-ጥበባዊነታት ብዘለዎም ክእለትን ፈጠራዊ ዓቕምን ኣብ ሃገራዊ መደባት ዕዙዝ ተሳትፎ ክገብሩ ሓላፍነት ከምዝለዎም ተገንዚቡሎም፡ ከይተሓለሉ ክሰርሑ ኣቦ'ቫ'ኪሩ።

ዋና ዳይሬክተር ክፍሊ ባህልን ስፖርትን ወ/ሮ ሓዋ መሓመድ ኣብ ዘመሓላለፉዎ መልእኽቲ፡ ሰነ-ጥበባውያን ኣብ ፍሉይ ኢጋጣሚታት ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ዕ.ባ. ሃገራዊ መደባት ኣበርክቶ፡ ገቢኻሉ ዓቕምን ብቐዳትን ክህልዎም ይሰራሓ ከምዘሎ ገሊጹ።

ሓላፊ ፖሎቲካዊ ጉዳያት ህንደፍ ኣብ'ቲ ዞባ ኣቶ ንብረሂወት ተኽፋይ ብወኪ፡ ቃልሲ ኤርትራ ንጽንኑ - ብረታዊ ቃልሲ ጥራይ ዘይኮነ፡ ናይ ሓሳብ ባህሊ፡ መንነት፡ ታሪኽን ሰነ-ኣእምሮኣዊ ጸገምኑን ቃልሲ ስለዝሰረተ፡ እዚ ኣብ ዝሰየብ መድረኻት ድርሚ ኩይኑ ከምዝገልገለ ብምጥቃቱ ሰነ-ጥበባውያን ዝሃዳ ኩሉ ኑብኣም ኣብ ምምዕባል ጸቕጦም ክሰርሑ ኣቦ'ቫ'ኪሩ።

ኣቕርደት - ብሉጽ ውጽኢት ዘመዝገቡ ተመሃሮ ተሸሊሞም

ኣብ ኣቕርደት እትርከብ ቤት-ትምህርቲ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ ሉል ባርኔ፡ ኣብ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ ብሉጽ ውጽኢት ዝመዘገቡ ተመሃሮኣ ሸለሞ።

እቲ መደብ ኣኽል ናይ'ቲ ወጽኢት ተመሃሮ ንምምሕያሽ ብኡበይቶ-ትምህርቲ ዝወሰድ ተበግኣታት ከምዘቢኑ ገሊጹ፡ ብሉጽ ውጽኢት ዝመዘገቡ ተመሃሮ ንምምዕባልን ዝቐደድ ጻዕሪ ብምኻኑ ብክፍሊ ከምዝረሓሉ ብምጥቃቱ ወለዲ ደቆም ብዕቱብ እናተኸታተሉ ናይ ተወዳዳርነት መንፈስ ተመሃሮ ዘዕብዩ መደባት ኣብ ምትግባር ክቐንኡ ሓቢሩ።

ኣቦመንበር ኮሚተ ወለዲ ኣቶ ያሲር ሓጅ ኣልሓቢብ ብወኪ፡ ኣብ ሃገራዊ ፈተናታት ብሉጽ ወጽኢት ዝመዘገቡ ተመሃሮ ምትብባዑ ኣኽል ናይ'ቲ ብቐዳት ትምህርትን ወጽኢት ተመሃሮን ንምምሕያሽን ንምምዕባልን ዝቐደድ ጻዕሪ ብምኻኑ ብክፍሊ ከምዝረሓሉ ብምጥቃቱ ወለዲ ደቆም ብዕቱብ እናተኸታተሉ፡ ናይ ተወዳዳርነት መንፈስ ተመሃሮ ዘዕብዩ መደባት ኣብ ምትግባር ክቐንኡ ኣተሓሳሰቡ።

ምሕያል ስለሓዊ ዝምድና ብዘለዎም ክድፋኣሉ ዘየኻእሉ ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ኣቐርደት ኣቶ ኢሳቐ ጥዑምን ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ትምህርቲ ንኡስ ዞባ መምህር ጸሃየ ብርሃን ድማ ኣብየቶ-ትምህርቲ ኣብኃውያን ተመሃሮኣን ኣሰልየን ዝኾበርኡ ምትብባዕ ክሰፍሕ፡ ብሉጽ ውጽኢት ዘመዝገቡ ተመሃሮ ድማ ከይተዛዙ ኣፍሊጦም ካብኦም ንመቐኡም ኣብ ምጽላው ክዋሃኹን መኽርዎ።

ማእከል - ማሕበር ወለንታውያን ለገስቲ ደም፡ መሰራቲ ጉባኤ ኣቃሂው

ጨንፈር ሃገራዊ ማሕበር ወለንታውያን ለገስቲ ደም ዞባ ማኣከል፡ "ብዘይተዓ ደም ዘይትሳዓእ ሂወት ነድሕን" ብዝብል ቴማ ብ21 ሕዳር መሳርቲ ጉባኤ ኣብ ኣስመራ ኣቃሂዉ።

ኣደመዝገር ሃገራዊ ማሕበር ወለንታውያን ለገስቲ ደም ወ/ሮ ኣለም በርህ ኣብ ዘቕመጡዮ ቃልፍ ማሕበር ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ብዘይካ ኣብ ዞባ ማኣከል፡ ኣብ ዝተረፉ ሓምሽቱ ዞባታት ጨናፍር ብምምሳረት፡ ንቕሓትን ኣፍልጦን ሕብረተሰብ ኣብ ልግሲ ደም ኣብ ምዕባይ፡ ከምኡ'ውን ወለንታውያን ለገስቲ ደም ኣብ ምህናን ኣደንዚቡ ክሰርሑ ኣቦ'ቫ'ኪሩ።

ሚዲኻል ዳይሬክተር ሃገራዊ ጥሕ ደም ዶ/ር የወሃንስ ተኽስቱ ኣብ ዘቕረቡ ጸብጻብ ትሕዝቶ ጥሕ ደም ዞባ ማኣከል "ብዘይተዓ ደም ዘይትሳዓእ ሂወት ነድሕን" ብዝብል ቴማ ብ21 ሕዳር መሳርቲ ጉባኤ ኣብ ኣስመራ ኣቃሂዉ።

ኣደመዝገር ሃገራዊ ማሕበር ወለንታውያን ለገስቲ ደም ወ/ሮ ኣለም በርህ ኣብ ዘቕመጡዮ ቃልፍ ማሕበር ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ብዘይካ ኣብ ዞባ ማኣከል፡ ኣብ ዝተረፉ ሓምሽቱ ዞባታት ጨናፍር ብምምሳረት፡ ንቕሓትን ኣፍልጦን ሕብረተሰብ ኣብ ልግሲ ደም ኣብ ምዕባይ፡ ከምኡ'ውን ወለንታውያን ለገስቲ ደም ኣብ ምህናን ኣደንዚቡ ክሰርሑ ኣቦ'ቫ'ኪሩ።

ትሕዝቶ ጥሕ ደም ብምህዛን ውሑሰን እኽልን ደም ንህያርትኣት ንምቕራብ ኣብ 13 ንኡስ ዞባታት ከተማ ኣስመራን ጨናፍር ሚኒስትሪታትን ሃገራውያን ማሕበራትን ግንባርን ንዘምጽኦ ንኪኣ ክምዝኦበ ምጽንሑ ዝጠቐሰት ወ/ሮ ኣለም፡ ኣብ ሕብረተሰብ ብሓፈሻ ኣብ መንእሰያት ከኣ ብፍላይ ሰረጹ ዘሎ ግዝየን ተደለቡ ዘሎ ተመሓሮን ንምዕዛዙ ተራን ኣርእዮን ምምሕዳር ዞባን ሃገራዊ ማሕበር ወለንታውያን ለገስቲ ደምን ክሕይል ኣቦ'ቫ'ኪሩ።

ጨናፍር ሃገራዊ ማሕበር ወለንታውያ ለገስቲ ደም፡ ዝተለገየን ዝተኣጠን ደም ኣብ ምምላእ ሕጽረታት ግቢ ኣስተዋጽኦ ከምዝዘበረ ገሊጹ።

ዋና ኣኪየዲ ሰራሕ ምምሕዳር ዞባ ማኣከል ኣቶ ዘርኢት ተወልደብርሃን ድማ፡ ኣብ ንጥፈታት ልግሲ ደም ኣተባቢዒ ሰራሕ ክዕመም ምጽንሑ ጠቒሱ፡ ዝበለጸ ወጽኢት ንምምዝጋቡ ኣብ ጸለወቲ ሰዓት ኣተኩሮ ገርካ ክሰራሕ ብምዝኽኻር፡ ደገፍ ምምሕዳር ዞባ ከምዘይፍለየም ኣረጋገጸ።

ኣብ መወዳኢታ፡ ንዘቐጽል ሰለስተ ዓመታት እተገልግል ሓዳስ ኣኪየዲት ኣኽል ተመረጸ።

ስኽሊ ዘብር ስሚድ

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉኣብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ሰ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሉእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ስሎሜ ኣፈወርቂ
ፋዋና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቀ.ሰ.113395-07588045
ምልክታ
ቀ.ሰ 125013 - ቀ.ሳጸ. 1284

ጠዓዪ

ማርታ ክብሮም

ካብ ልምድታት ጥንታውያን ኣህዛብ

1. ሎሚ ዝበዝኡ ሰብ ኣብ ሰዓታት ለይቲ ካብ 6 ክሳብ 8 ሰዓታት እዩ ዝድቅሱ፡ እዚ ሞና ምስ ሜዜ ዝመጸ እምባር ካብ ቀደም ኣትሒዙ ዝሰረ ኣደባሽ፡ ጥንታውያን ሰባት፡ ለይቲ ነዊሕ ኣብ ዝኾነሉ ሜዙ ሰዓት 5 ወይ 6 ድሕሪ ቀትሪ ድሕሪ ምድቃኑ ኣብ ሰዓታት ፍርቂ ለይቲ ክኣ ይትንእኡ ነበሩ። ድሕሪዚ ሓዊ ኣጉዶም ንቑሩብ ሜዜ ድሕሪ ምዕላልን ምዘንጋገን ክኣ ተመሊሶም ይድቅሱ። ብኾፍዚ ክኣ ንክልተ ኣብረ እየም ዝድቅሱ ነይሮምዮ።

2. ጥንታውያን ርግውታት ንሸኾኑ ሰባት ክም መጽረዊ ኩናን ይጥቀምሉ ክም ዝበረ ትፈልጡዩ፤ ሸኾየም ኣብ ጎማ ክሳብ መዓልታት ብምእኻብ ክዳውንቶም ብጁኡ ይሓጽብዎ ነበሩ። ብዚዩ'ዚ ኣብ ሸኾኑ ዝርኒብ ኣሞንያ ወጽኢታዊ ክም ዝኾነ ብምስሳብ ሰናም ብጁኡ ይሓጽቡ ነበሩ።

3. ቀደም ዘመን ሰባት ኣኩቲየም ዝኸፍኡሉም ዓይኒ ምድሪ ሓብሪውታን ነበሩ። ስለዚ ካብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ዝመጸኡ ንሓድሕደም ክኣ ዘይሓላጡ ሰባት ብሓይ ክይናም ኣኩቲየም ምሕጽብ ልሙድ ተርእዮ ነበረ። ሳምና ሰለ ዘይነበረ ክኣ ኣኩቲየም ዘይቲ ድሕሪ ምልክይ፡ ብሓደ ሓጺናዊ መሳርሒ ገይርም ይፍሕፍሕዎ ነበሩ።

4. ኣብ ብዙሓት ጥንታውያን ሕብረተ ሰባት፡ ቀልቀል እንስኳታት ካብ ንድ'ነጎ ሓለፍም ንመሳርሒ ገ'ውን ይጥቀሙሉ ነበሩ። ብፍላይ ኣብ ገጠር ዝሰቡ ኣህዛብ ነቲ ቀልቀል ምስ ሓመድ ኣቑምጠያም ብወሓድ ወጽኢታት ሚርም ዝኾነ ገ'ወጠቲ ደናርሑ ምንባርም እዩ ዝንገረሉም።

5. ቅድሚ ጨና ትኽክሽ ምምዝ፡ ብዙሓት ሰባት ካብ ሕሞቕ ጨና ኣኩቲየም (ብፍላይ ረሃጽ) ንምልዓል ኣብ ቀላጺሞም ጥዕም ዝኾኑኡ ቀመማት ኣሰርም ይኾዱ ነበሩ።

6. ጥንታውያን ኣህዛብ ግብጺ፡ ቻይናን ብራጣንያን ንኣሉት ኣንቒሞዋ ጥሒናም ብምድላው፡ ንመሕጸቢ ሰኺ ይጥቀምሉ ነይርም እንተ በልናኩም 'ኳ፡ ኩለን እዞን ሃገራት ዝኸ ኩልዋ ዝተፈላለያ ኣገባብ ይጥቀማ እኳ እንተ ነበረ፡ ኣንቒዋ ሜና እታ ቀንዲ ቀመም እያ ነይራ።

7. ብዙሓት ሰባት ኣብ መንጸፍ፡ ተረር ወይ ሓርሳፍ ሃገር ይድቅሱ ክም ዝበረ እዩ ዝምዘጸ። ዕሞማ ናይዚ ተግባር፡ ኣቓወማ ክም ዘመሓደሽን መንፈሳዊ ዕቡየት ክም ዘማጸእን ይእመን ሰለዝበረ እዩ።

ፍሉይ ናይ ባንኪ ሕሳብ

ወትሩ ንሃሆ ኣብ ናይ ጥኽ ሕሱክ 86,400 ዶላር ክም ዝኸደኻ ገይርካ እሞ ሕሱቡ፡ እዚ ገንዘብ ሜና እታ መዓልቲ ክሱብ ትውዳእ እንተ ዘይተጠቕምካሉ ምሸት ግድዮት እዩ ካብ ሕሱክ ገጨሉ። ሰለዚ እንታይ ምገብርን፧ ንፍሲ ወከፍ ዶላር ብሽመይን ኣብይን ክም ተጥፍኣ ዶ መደብ መወዳእታ ሰም ናይዚ ገንዘብ ሜዜ እዩ ዝዘንሉ። ንፍሲ ወከፍ ሱብ ኣብ ሃፍሲ ወከፍ መዓልቲ ማዕረ ሜዜ ማለት 86,400 ካልኢት እዩ ዝወሃቡ። ኣብ ምዝዛም ናይታ መዓልቲ ክኣ እቲ ዘይተጠቕምካሉ ሜዜ ጥሽኑ ብሽልኢ ሓደሽ ካልኢት ይትኣኹ። እቲ ዘይተጠቕምካሉ ሜዜ ይጠፍን እምባር ምስ ናይ ጸባኒ ሓደሽ ሜዜ ኣይድመርን እዩ። ካብ ናይ ትማሊ ንሎሚ ክትልቃሕ ኣይትኽእልን ኢኻ። ኣብ ሃፍሲ ወከፍ መዓልቲ እቲ ሕሱብ ሓደሽ ኮይኑ እዩ ዝጅምር። ሰለዚ ዝ፡ ካብ ገንዘብ ገሽሰር ግ፡ ሃብቲ ብዘይኽእ እንተ ዘይተጠቕምካሉ ኣብ ክሳራ ትኣቱ እምባር ጸግርካ ወይ ብሓይልኻ ክትመልሶ ዝኽኣል ኣደባሽ። ክትልቅሓሉ ትኽእል ቦታ ወይ ከለቅሓካ ዝኽእል ሱቢውን የለን። ዝ፡ ብዘይኽእ ክትጥቀመሉ ዘኽእለካ ኣምር ክኣ ምሕደራ ሜዜ ደቂሰል። ሰለዚ ቀዳምነታትካን መደባትካን ብዘይኽእ ብምኻሪሱ ኣብዚ ሓሊፉ ሜዜ ነብሪ ታሪኽን ሰምን ሰሪሕካ ካብ ምሕሉፍ ዝበልጾ ነገር የለን።

ካብ መዝገብ ክብረ ወሰን

• ኣብ ሓምለ 2012፡ ኣመሪካዊ ስኮት ዳመሮው፡ ኣብ ሓደ ደቒቕ ዝበዝሐ ብርኢሱ እንቋቕሑ ክሳብር ብምኽኣሉ ሰሙ ኣብ መዝገብ ጊንስ ክሰፍር ክኢሉ። ንሱ ኣብ ሓደ ደቒቕ 142 እንቋቕሑ እዩ ክሳብር ክኢሉ። እቲ ክብሪ ኣቑዲሙ ብሆላንዳዊ ቲጅል ቤካንድ - ኣብ 30 ካልኢት 70 እንቋቕሑ ዝሰበረ እዩ ተታሒዙ ነይሩ።

• ኣመሪካዊ ኒክ ሱቶበርል'ውን፡ ካብ መላእ ዓለም ዝኸውሐ መልሓስ ብምውናኑ እዩ ሰሙ ኣብ መዝገብ ጊንስ ኣስፊሩ። ቁመት መልሓስ ኒክ 10.1 ሰንቲ ሜተር እዩ።

• ኣብ ጥቅምቲ 2023፡ ኣብ ፊሊፒንስ ሓደ ኣብ ምስራሕ መተርኣስ ዝሃዋፍ ኩባንያ ብምኽንያት ጽንብል ምምስራት መበል 55 ዓመት፡ 2,355 መተርኣስ ብምድላው ሰባት ጎድኒ ንጎድኒ ክም ዝድቅሱ እዩ ገይሩ። በዚ ክኣ ዝበዝሐ ብሓደ ኣብ መተርኣስ ተተርኢሶም ዝደቀሱ ዙብል ክብሪ ብምርኻብ ኣብ መዝግበ ጊንስ ክሰፍሩ ክኢሎም።

• ኣብ ዓለም እቲ ዝኸበደ ሸጉርቲ ኣብ ብራጣንያ ዝተረኽበ ኮይኑ፡ ክብደቱ 8.97 ኪሎ ግራም ብምንባሩ እዩ ኣብ 2023 ኣብ ጊንስ ሰፊሩ።

• ብራዚላዊት ኤሊይን ዴቪድሶን 'ዝበዝሐ ሰቕራን ዘለዋ' ብዝብል ሰም እያ ኣብ 2003 ኣብ መዝገብ ክብረ ወሰን ሰፊራ። ንሳ ብጠቕላላ ኣብ መላእ ኣካላታ 4,225 ሰቕራን ኣለዋ፡ ካብዚ እቲ 190 ኣብ ገጻ እዩ ዝርከብ።

ንግስቲ ጸና ንዚንጋ

ኣብ መጀመርታ መባል 17 ዘመን ኣብ ማእከለይ ኣፍሪቃ ዝሰራ ሃገራት፡ ካብ ፖርቱጋል ቁጠባውን ዶባውን መቐጽሉ ይጾየመን ነበረ። እቲ ከቲታት ብፍላይ ኣብ ግዙኣት ዶንጎ (ናይ ሎሚ ኣንጎላ) ኣብ ዝሰፈለ ጥርጡ ቦጻሉ ነበረ። ኣብዚ ሃገራት ኤወሮጳ ካብ ኣፍሪቃ ብቲደጋጋሚ ባሮት ይሰድጋ ነበረ። ፖርቱጋል ደማ ሕጽረት ሰራዊት ስለዝጠመ ካብ ግዙኣት ዶንጎ ሰባት ንምወሳድ እዩ ደጋጊማ ናብ ዶባት ናይቲ ግዙኣት ክትጽንዓ ዝጀመረት። ኣቑዲሞም መራሕቲ ናይቲ ግዙኣት ዝሰሩ ተወሃኺ ፀገማት ንኾዮምኣኡ ነቲ ከቲታት ከይፈተዉ ክቐብልዎ ይግደዱ ነበሩ። ሓንቲ ካብዚን ነቲ ዝሰረ ከቲታት ብፍላይ ኣብ ግዙኣት ትወሰዶም ዝሰረት ሰባት፡ ደው ክተብሎ ክኣለት። ምስቲ ሸው መራሒ ፖርቱጋል ዝሰረ ክኣ ጸበቕቐ ዝምድና መሳረተት፣ እንተኾነ እቲ መራሒ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዶንጎ ምትላል ስለ ዝፈጸመ፡ ዝነንጋ ምስ ህዝቢ ናብ ምዕራብ ክትዝደም ተገደደት። ቀደማ ፖርቱጋል ምብጁሓ ክኣ ኣብ ሓደ ቦታ ጎረባብታ ሃገራት ኣፍሪቃን መጥቃዕቲ ክወርዶ ጀመረ።

ስለዚ፡ ነቲ ብፍላይ ንደቂ ኣንጎላ ናብ ባርነት ንምወሳድ ዝዋዘር ዝሰረ መጥቃዕትታት ብቱቦዮት ክትምነዩ እዮ ወሲኖ። ዝ፡ ንምትግባር ክኣ መጀመርታ ምስ ፖርቱጋል ብምትሕባር ነገን ኣንጻራ መጥቃዕቲ ዝፍጽማ ዝሰረ ጎረባብታ ክትሳዕረን ክኣለት። ምስ ፖርቱጋል ጸበቕቐ ዝምድና ስለ ዝመስረተት ክኣ ፖርቱጋል ብሓይሊ ካብዚ ግዙኣት ትወሰዶም ዝሰረት ሰባት፡ ደው ክተብሎ ክኣለት። ምስቲ ሸው መራሒ ፖርቱጋል ጸበቕቐ ዝምድና መሳረተት፣ እንተኾነ እቲ መራሒ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዶንጎ ምትላል ስለ ዝፈጸመ፡ ዝነንጋ ምስ ህዝቢ ናብ ምዕራብ ክትዝደም ተገደደት። ቀደማ ፖርቱጋል ምብጁሓ ክኣ ኣብ ሓደ ቦታ ጎረባብታ ሃገራት ኣፍሪቃን መጥቃዕቲ ክወርዶ ጀመረ።

ስለዚ፡ ነቲ ብፍላይ ንደቂ ኣንጎላ ናብ ባርነት ንምወሳድ ዝዋዘር ዝሰረ መጥቃዕትታት ብቱቦዮት ክትምነዩ እዮ ወሲኖ። ዝ፡ ንምትግባር ክኣ መጀመርታ ምስ ፖርቱጋል ብምትሕባር ነገን ኣንጻራ መጥቃዕቲ ዝፍጽማ ዝሰረ ጎረባብታ ክትሳዕረን ክኣለት። ምስ ፖርቱጋል ጸበቕቐ ዝምድና ስለ ዝመስረተት ክኣ ፖርቱጋል ብሓይሊ ካብዚ ግዙኣት ትወሰዶም ዝሰረት ሰባት፡ ደው ክተብሎ ክኣለት። ምስቲ ሸው መራሒ ፖርቱጋል ጸበቕቐ ዝምድና መሳረተት፣ እንተኾነ እቲ መራሒ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዶንጎ ምትላል ስለ ዝፈጸመ፡ ዝነንጋ ምስ ህዝቢ ናብ ምዕራብ ክትዝደም ተገደደት። ቀደማ ፖርቱጋል ምብጁሓ ክኣ ኣብ ሓደ ቦታ ጎረባብታ ሃገራት ኣፍሪቃን መጥቃዕቲ ክወርዶ ጀመረ።

ማስኬራ

ስለጣነ ግሪካውያን ንብዘላ ዓለም ዓበልልም ኣብ ዝሰረ ዘመን፡ ብሰነ ጥበብ'ውን ማዕቢሉም ነበሩ። ሓደ ካብቲ ዝውቱር ዝሰረ ምዕላታት ሰነ ጥበብ ድማ ከንጸባርቑዎ ንዝደለዩ ገጸ-ባህርያት ንምገላሕ ማስኬራ ይጥቀሙ ነበሩ። ንኡብኽ፡ እቲ ተደልዩ ዘሎ ገጸ ባህርይ ሕዙን ሰብ ምስ ዝኾነ እቲ ዝልበስ ማስኬራ ጫፋት ከናፍሩ ንታሕቲ ዝረምጠጡ፡ ኣዒንቱ ድማ ዝወደቑ፡ ግንባሩ'ውን ዝተዓማጠረ ይኸውን። ብኣንጻሩ እቲ ተደልዩ ዘሎ ገጸ ባህርይ ሕጉሰ ሰብ ምስ ዝኾነ እቲ ማስኬራ ጫፋት ከናፍሩን መዓንጉርቱን ንላዕሊ ዝተሰብሰቡ ግንባሩ ለማጽ ኣዒንቱ ድማ ፍርይ ዝበላ ይኸውን። እቲ ተዋሳኢ ማስኬራ ብምልባስ ይዋሳእ። እዚ ክምዚ ዓይነት ልምዲ ብቋንቋ ግሪክ "ሃይፖክራሲ" ተባሂሉ ይጽዋዕ ነበረ። እቲ ኣምሰሉትዮ ወይ ዘይንሰነ መሲልካ ምቕራብ ዝገልጽ ቃል ናይ እንግሊዞኛ ድማ ካብዚ ናይ ግሪክ ቃል እዩ ተወሲዱ። በዚ መንጽር ንኣምሰሉትዮ ክገልጹ ምስ እንፍትን፡ ልክዕ ማስኬራ ክም ምልባስ እዩ። እዚ ማለት ውሸጥካ ካልእ ደገኻ ድማ ካልእ ምኻን ማለት እዩ። ኣብ ገዲካ ወይ ንብሕትኻ ምስ ሰባት ክትሕወስ ክለኻ ድማ ካልእ ጠባይ ሒዝካ ትዋሳእ። ኮታ ውሸጥካ ምስ ደገኻ ልክዕ ምስ ዘይክውን ኣምሰሉትዮ ይብሃል። እቲ ዝዋሳእ ሰብ ውሸጡ ጉህይ ክሰሉ ሕንሰ ማስኬራ ሰለ ዝገበረ፡ ሕንሰ ይመሰል። ብኣንጻሩ ድማ እቲ ሕንሰ ሰብ ጉህይ ማስኬራ ሰለ ዝገበረ፡ ጉህይ ይመስል። ካብዚ እንመሃሮ ነገር፡ ውሸጥናን ደገናን ሓደ፡ ክምኡ ድማ ኣብ ገዲን እኮ ደገን እኮ ይኹን ኣብ ጠባይ ሓደ ክኸውን ክም ዘለዎ እዩ።

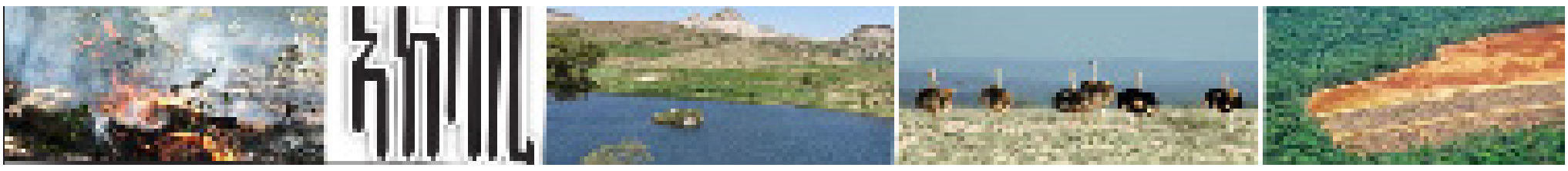

ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት (Electrical and Electronic wastes)

ሊድያ ተኽለሃይማኖት
ክፍሊ ኣከባቢ - ሚ/መ/ማ/ኣከባቢን

ዓለምና ካብቲ ቅድም ዝሸበራ ዝተረሓሓቑ ሂወትን ሓበሬታ ናይ ምልውዋዋጥ ጸገምን፡ ከምኡ'ውን ዝጸንሓ ሓፈሻዊ ናይ መሰባበሮ ክብደትን፡ ናብ'ዚ ሕጂ ዘላቶ ምዕባለን ምቹእን ቀሊልን መሰባበሮ ወዲሱበ ክትሲጋገር ዝገበረ ሓደን ዓብይን ጉዳይ፡ እቲ ናይ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ኣቕሓት ምምሃዝ እዩ። ከም ውጽኢቱ፡ ድማ ዓለም ናብ ንእሽቶ ቁሸት ተቐይራ፡ ሓበሬታ ናብ ውሽጥን ደገን ብውሑድ ወጻኢታትን ብሓጺር ግዜን ምትሕልላፍ ተኻኢሉ ኣሎ። ኣብ መዓልታዊ መሰባበሮን ስራሕን ወዲሱበ ከኣ ዓቢ ኣሳልጦን ምቾትን ከምጽእ ክኢሉ። እዚ ኣብ ቦትኡ እንከሎ ግና ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ኣቕሓት ብግቡእ እንተዘይተታሕዛምን እንተዘይተታሓዘመን፡ ኣብ ጥዕና ወዲሱበን ኣብ ኣከባቢን ዘምጽእዎ ሃሰያ ሳዕቤኑ ኣዘዩ ከቢድ እዩ ዝኾነውን። እቲ ናይዘም ሮኽበታት እዚኦም ቀንዲ ኣሰካፊ ጉዳይ ኮይኑ ዘሎ ኾኡ፡ እቲ ኣብ መወዳእታ ዝመጽእ ደረቕ ጕሓፎም እዩ።

ጕሓፍ ብመሰረት ተጻዋኣኑቱ (toxicity) ኣብ ክልተ ይኽፈል፡ (1) ሓፈሻዊን (2) ተጻዋእን ጕሓፍ ከኣ ይብሃሉ። ሓፈሻዊ ጕሓፍ ሕውሰዋስ ናይ ዘይተጻዋኣትን ተጻዋኣትን ኮይኑ፡ ብደረጃ ተጻዋኣኑቱ ካብ ተጻዋኣቲ ጕሓፍ ዝፈኽሰ ጾልዋ ኣለዎ። ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ብዝሕዝዎም ዝተፈላለዩ ሓደገኛታት ባእታታት፡ ብዝተፈላለዩ ኣህጉራውያን ሰምምንትን ውዕላትን ምስዮም ኣዘዮም ተጻድኣቲ ጕሓፋት ይሰርዐ።

ኣብ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ዝርከቡ ሓደገኛታት ባእታታት እዞም ዝሰዕቡ ክጥቀሱ ይኽእሉ፡

ከቢድ ብረታት (Heavy Metals) ፡ ካብዞም ብውድብ ጥዕና ዓለም (World Health Organization) ዝለመዩ ሓደገኛታት ባእታታት ኮይኖም፡ ብዙሓጥሮ ዝርከቡ ባእታታት እኳ እንተኾኑ፡ ብንጥፈታት ወዲሱበ ከኣ ኣብ ዝተፈላለየ መዓላ ይውዕሉ። ንኣብነት ኣብ ኤለክትሪካዊን ኤለክትሮኒካዊን ጕሓፍት ዝርከቡ ከቢድ ብረታት ንምጥቃስ፡ ከም ሊድ፡ ባዜቃ፡ ኣርሰኒክ፡ ታልየም፡ ኒከል ካድሚየም ወዘተ ኣዘዮም ሓደገኛታት እዮም።

ክቡራት ማዕድናት (Precious Metals) ፡ ከም ኑሓስ፡ ብሩር፡ ወርቅን ፕላቲኒየምን ካልኦትን ካብ ዕደናኣም ጀሚርካ ክሳብ መወዳእታ መሰርሖም ኣብ ጥዕና ሰብን ብዙሓ ኣከባቢን ኣዘዮም ሓደገኛታት እዮም።

ንሃዊሕ ግዜ ዝጸንሑ ኮሚካላት (persistent organic pollutants, POPs): ክንብል ከለና ብዙሓት ኮሚካላት ዝሓቁፍ ኮይኑ፡ ብብዝሒ ኣብ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ዝርከቡ ኮይኖም ንምክልኻል ተቓጻልኦት ኣቕሓት ዝሕግዙ እኳ እንተኾኑ፡ ቡቲ ሓደ ጎድኑ ግና ሃሲየኦም ኣዘዩ ዓብዩ ይኸውን። ብፍላይ POP-PBD ብባህሪኡ ኣብ ሰብሒ ብቐሊሉ ዝሓቑቕን (lipophilic) ተዋህላልን ኮይኑ፡ ኣብ ጥዕና ሰብን ኣከባቢን ዓቢ ሃሰያ ዘለዎ እዩ።

ተወሳኺ ኣሉታዊ ሳዕቤን ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ኣብ ጥዕና ሰብን ኣከባቢን፡

ኤለክትሪካዊን ኤለክትሮኒካዊን ጕሓፋት ምስ ዝቃጸል ወይ ንብዙሕ ዓመታት ምስ ዝቐብር፡ እቶም ኣብ ላዕሊ ተጠቒሶም ዘለዉ ሓደገኛታት ባእታታት ከበድቲ ብረታትን፡ ፖፕ ፒቢዲኢ (POP-PBDE): ከምኡ'ውን ኣዘዮም ተጻዳኣቲ ጋዛት፡ ከም ዳዮክሲን ፋራንስ (Dioxins and furans) ክወጹ ይጅምሩ'ሞ፡ ኣብ ኣከባቢ ማለት ኣብ ማያዊ ኣካላት፡ ትሕተ-ባይታዊ ማይ፡ ሓመድ፡ ኣየር ክብክሉ ከምዘኽእሉ ዝተረጋገጸ ሓቂ እዩ። መዓልታዊ ንጥፈታት ደቂሰብ ምስዞም ባህርያውያን ጸጋታት ስለ ዝተሓዝ ብቀጥታ ይኹን ብዝዘዋወሪ ንጥዕና ደቂሰብ ኩሉ ግዜ ጎዳኢቲ እየም።

ሰባት ብቀጥታ ይኹን ብዝዘዋወሪ ምስ'ዞም ሓደገኛታት ባእታታት፡ ከቢድቲ ብረታትን፡ ፖፕ ፒቢዲኢ (POP-PBDE): በክልቲ ጋዛት ምስ ዝራኸቡ፡ እዞም ዝስዕቡ ሕማማት ወይ ጸገማት ጥዕና ኪጋጥሞም ይኽእል።

- ካንሰር (cancer)፡ ጥረ (tumor)
- ኑቲ ኣብ ኣካላትና ሃዘዕታት ዝፈጥር ጸክታት (endocrine glands) የመዛብሎን፡ ብዘይግቡእ ክምዝሰርሕ ይጉብርን (Endocrine disruption)
- ምምዝባል ስርዓተ ኣእምሮ (Neurobehavioral effects)
- ምምዝባል ግቡእ ስርዓተ ምፍራይ (Reproductive disorder)

ብደረጃ ዓለም ግለ ሓቅታት ብዘሰባ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት፡

- ብመሰረት ኣብ 2022 ዝተጉበረ ዓለማዊ መጽናዕቲ፡ ኣሰታት 62 ሚልዮን ቶን ዝኾነውን ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ተመዝቢቡ።
- ካብ ዝተፈጥረ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ብገምጋም 20% ጥራይ ይጥርጎፍ።
- ኣብ ሃገራት ኣፍርቃ ዳርጋ ምጥርጎፍ ትሕቲ 1% ክብሃል ይኽኣል።
- 8% ሞባይላት (cell phones) ጥራይ ብግቡእ ተመሳሪሐን ክብሃል ይኽኣል።
- ኣስታት 1 ሚልዮን ላፕቶፓት ብምምስራሕ፡ ን 3600 ዝዘውቲ ኩብርህ ዝኾኣል ጸዓት ክምንጩ ይኽኣል።

ህሉው ኩነታት ምሕደራ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ኣብ ሃገርና ምስ እንርኢ፡ ብደረጃ ሚኒስትሪ መሬት፡ ማይን ኣከባቢን ክፍሊ ኣከባቢን መሻርኾትን ኣብ ዝተኻየደ ሃገራዊ ፍቕዲ (Inventory) ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ኣብ ዓመተ 2017 ህሉው ምሕደርኡ ንምድህላኡ መጀመርያ ምሕደራ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ክንብል ከለና፡ ዝተፈላለየ መሰርሓት ዝሓቁፍ ኮይኑ ምእካቡ ምጉዕዛዙ ምኽዛንን የጠቓልል። ብዘዕባ ህሉው ኩነታት ጕሓፍ ኣብ ሃገርና ክንምምት እንተደኣ ኮይንና፡ ኣዝዩ ትሑት ማለት ዳርጋ የለን ክብሃል ይኽኣል እዩ። እዚ ምስ'ቲ ብመንጸር ክምላእ ዘለዎ መምዘኪታት ኣብ ግምት ብምእታው ክረአ ከለ። ሓደ ሓደ ትላላት መንግስቲ፡ ሚኒስትሪታት (ንኣብነት ሚ/ፋይናንስን ሃገራዊ ልምዓትን)፡ ትላላት (ባንክ፡ ኢሪተል፡ ኣውቶ) ኣዘዩ ዝተማላለ እየ'ኳ እንተዘይተህለ፡ ጸቡቕ ተቦጭ ናይ ምጥርናፍ ኤለክትሪካውን ኤለክትሪካውን ጕሓፍ ኣሎ ክበሃል ግና ይከኣል። እንተኾነ ኣብ ዝተፈላለዩ ትላላት ይኹን ውልቀሰባት እናዓበየ ዝመጽእ ዘሎ ናይ ንቕሓትን ኣፍልጦን ኤለክትሪካውን ኤለክትሪካውን ጕሓፋት ግን ኣቃሊልካ ዝረአ ኣይኮነን። ምኽንያቱ መሰባበሮ ናይ ነፍሲ ወከፍ ዜጋ ኣብ ተጠቀምነትን ተቓላሰትን ኣዘዩ እናዓበየ ይመጽእ ስለ ዘሎ እዩ።

ሃገራዊ ምሕደራ ጕሓፍ ንምንጋሱ መጀመርያ ሃገራዊ ማእከል መጠርነፊ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ክግበሩ ዘለዎም ቀዳማነታት ፍቕዲ ናይ ጕሓፋት ምኽያድ እዩ። ኤለክትሪኒካዊ ኣቕሓት ብዓይነቶም ኣዘዮም ብዙሓት ስለ ዝኾኑ፡ ንነፍሲ ወከፎም ክትፈቕዶም ኣጸጋሚ ስለዝኾኑ፡ ኑዮም ቀንዲ ዝውቱራት ዝዘሉ ኣቕሓት ከም ቴሌቭዥን፡ ኮምፕዩተር፡ ላፕቶፕ፡ ፍርጅ፡ ፕሪንተር፡ ሓጸቢት፡ ሞባይልን ካልኦትን ብምትካር እቲ ፍቕዲ ክምዝዀደ ተገይሩ። ከም ወጽኢቱ ድማ፡ ኣብ ዓመተ 2017 ኣሰታት 1154.4 ቶን ዝኾነውን ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ተረኺቡ።

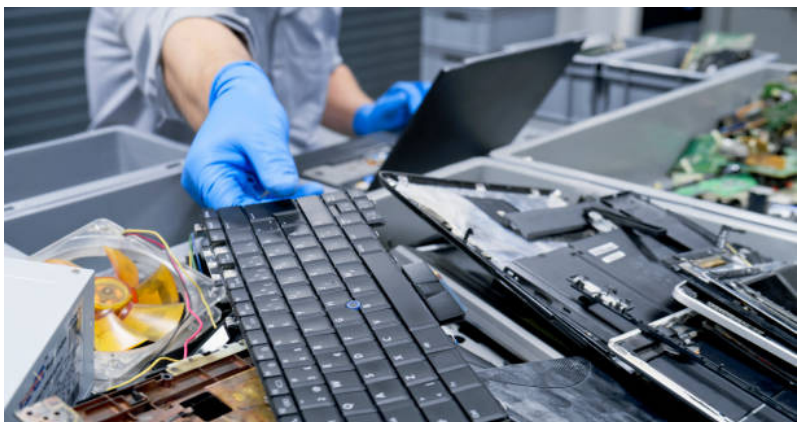

ስለ'ዚ ክምዚኦም ዝኣመሰሉ ጕሓፋት ብዘሐ ስለዘለዎምን፡ ምስ ዕለታዊ ናብራና ኣዘዮም ዝተኣሳሰሩ ስለዝኾኑን፡ ኣብ ጥዕና ወዲሱበን እንሰኒታትን ብዑብይኡ ከኣ ኣብ ምብኽል ኣከባቢ ዓቢ ሃሰያ ክወርዱ ስለ ዝኾኑ፡ ምሕደራና ኣዘዮም ጕሓፋት ይጽናሓሊይ ዘይብሃልን ኣዘዩ ጥንቁቐን ዝተጸንዐን ክኸውን ይግባእ።

ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ንምጕዳል ወይ ንምውጋን እንኮርም ኣማራጺታት

ዳግማይ ምሕያሽ ምምስራሕ (Recycle-Reprocess) ፡ ብዓይኒ ቐጠባ ኮነ ብዓይኒ ድሕነትን ጸሬትን ኣከባቢን ተፈልፀ ክተሓዝ ኣለዎ። ካብ'ዚ ተበጊስካ ድማ ንምውጋጉ እንታይ ክግበር ከምዘለዎ ተጸኒዑ ዳግማይ ክምስራሕ (recycle)፡ ክቐበር ወይ ክቃጸል ወዘተ. ክውሰን ይከኣል። እዚ ሕጂ ዝረአ ዘሎ ፍኑው ምጕሓፍ ግን ንምሕደራ ይኹን ብዘሐ. ዝጕሓፍ ክትግምገም ወይ ክትፈልጥ ኣጸጋሚ ገይሩዎ ይርከቡ።

ብሚኒስትሪ መሬት፡ ማይን ኣከባቢን ብክፍሊ ኣከባቢ ዝተኻየደ ናይ 2017 ሃገራዊ ፍቕዲ (inventory) ውሕስ ምሕደራ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ንምትእትታው፡ ሓደ ካብቶም ኣዚኦም ዝተኻየዱ ኣገባባት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ከተማታት ዝርከቡ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት ንምጽንዓይ ዝተኻየደ ጽንዓት ኣብ ዓመተ 2024 ኣሰታት 1,000 ቶን ዝኾነ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ተጸንዒዑ። ኣብ ዝተኻየደ ጽንዓት ዝተጸንዐ ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፍ ኣብ ዓመተ 2025 ኣሰታት 1,200 ቶን ኮይኑ ተረኺቡ።

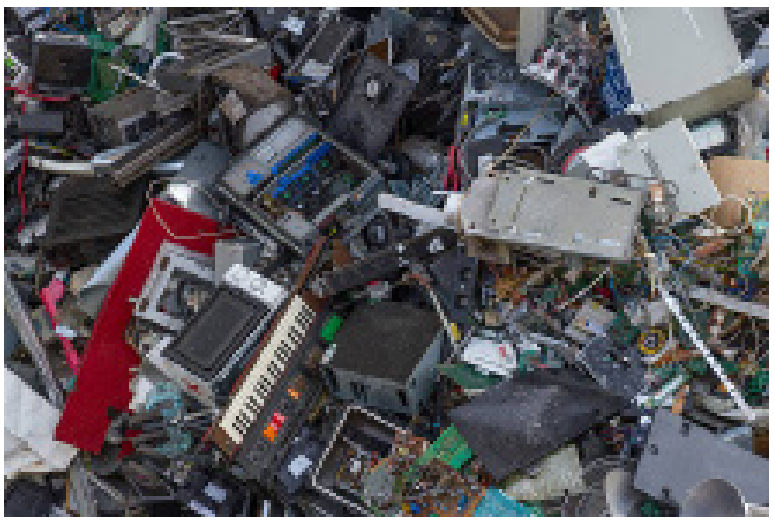

ምቅዳል (incineration)፡ ምቅዳል ብዓይኒ ቐጠባ ይኹን ኣከባቢ ክርኢ ከለ፡ ተመራጺ ኣይኮነን - ምኽንያቱ ንመቃጸሊኡ ብዙሕ ጸዓት (about 1000 °c) ስለ ዝጠልብ፡ ኣብ ኣከባቢያዊ ብክላ ኣብ ሓደ ውሱን ኣከባቢ ዝሸበረና ናብ ካልኣ መልክዕን ቦታን ንዘይዳ ብክላ ዘተባብዕ እዩ። እዚ ዓይነት ምቅዳል ግን ኣብ ዕጽዋ መሃዝ ዝግበር ስለ ዝኾነ፡ ኩሉ ብምቁጽጻርን ብምእላይን ዝግበር እንተኾይኑ፡ ከም ኣማራጺ ክውሰድ ይከኣል።

ኣብ መወዳእታ፡ ብደረጃ ዓለም ዝረአ ዘሎ ብዘሐ. ኤለክትሪካውን ኤለክትሮኒካውን ጕሓፋት፡ ካብ ትጽቢት ወጻኢ. ኣብ መሰባበሮን መዓልታዊ ሂወትናን ንጥቀመሉም ስለ ዘለናን፡ ማዕረ ማዕረኡ ኣገልግሎቶም ኣብ ሓጺር ግዜ ዘብቅዕ ብምኻኑን፡ ኣብ ኣተኣላልዮን ኣወጋገናን፡ ነፍሲ ወከፍ ዜጋ ሓላፍነቱ ብምፍላጥን ፍሉይ ኣደህቦ ብምሃብን፡ ኣብ ጥዓናን ኣከባቢናን ክኾኣት ንዘኾኣል ሓደገኛ ሳዕቤናት ኣብ ምውጋድ ተርኡ ክጻወት በዚ ኣጋጣሚ ንጽውዕ።

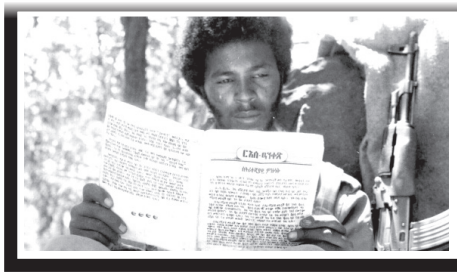

ካብ ታሪኽ ሰውራና

መሓመድ እድሪስ

ሌላ ምስ ደጀንን ክፍልታትን ህዝባዊ ግንባር

ስእሊ፡ ጨ/ስእሊ ሚ/ዜና

ኣብ ዝሓለፈ ሕታማት፡ ካብዞም 11 ክፍልታት ህዝባዊ ግንባር፡ 7 ክፍልታት ማለት ክፍሊ ህዝባዊ ምምሕዳር፡ ክፍሊ ቀጠቡ፡ ክፍሊ ሓለዋ ዋዕ፡ ክፍሊ ሃገራዊ መርሓ፡ ክፍሊ ማሕበራዊ ጕዳያት፡ ክፍሊ ገምድናታት ወጻኢ፡ ክፍሊ ወተሃደራዊ ታዕለም ርኢና ነይርና። ኣብዚ ናይ ሎሚ ሕታምና ድማ ክፍሊ ኣጽዋር ክንርኢ ኢና።

መበል 16 ክፋል

8. ክፍሊ ኣጽዋር

ብረታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ባሕቲ መሳኪረም 1961 ክፍልም እንስኣ፡ እየም ሰመራዊ ቃልሲ ዘጠመኡ ብኡጻብ ገቑጽሩ ቀዳማት ሓርነኞታት፡ ካብ ሓመቕኮ ዘደጠዘሕ ኣብ ሻሸራ ጥራይ ሓኻም እየም ተጠቢሶም። ኣብ ገቑጽለ 30 ዓመታት ግኤ ማለት ንእስነቱ ዕቑድ ኣብ ዝተኸደነ ሓርነታዊ ገድሊ፡ ዝተራቑቑ ዘመናዊ ኣጽዋር ብምዕጣቑዩ ናብ ናጽነት ዝተዓጀሉ። እዚ ኣጽዋርዚ ደጣ በብኣዋኑ ብመሳኮእቲ ተጋደልቲ ካብ ጸላኢ ዝተማረኸ ኢዩ።

ስለዚ ሰውራ ኤርትራ ብኣጽዋር እናደልደለ ምስ ከይ፡ ክፍሊ ኣጽዋር ክምስረት ግድነቱ ነቲ። ብፍላይ ኣብ ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ፡ ድሕሪ ቀዳማይ ውድባዊ ገባኤ፡ ዕቓብ ብረት ብዘበልዎ ነቲ ደሓር ኣብ ካልኣይ ገባኤ ክፍሊ ኣጽዋር ዝተዓለለ ወተሃደራዊ ክፍሊ፡ ብምዕባል ኣንበብ ምነቲ፡ ኣብ ትሕቲኡ ዝመሓደር ኣኼባታን ጨንፈራቱን ተመሳሪቱ።

መሳረት ናይዚ ክፍሊ እዚ ግኤ ናብቲ ፈለማ እዋናት ሰውራ ብሓፈሻ ወድኣብ ህዝባዊ ሓይልታት ደሓር ህዝባዊ ግንባር እዩ ዝብጽኦ።

ኣብ ፈለማ 1970ታት ሰለስቲኦን ወሸናት ህዝባዊ ሓይልታት ካብ ተ.ሓ.ኤ. ክፍሊያ እኽለኣ፡ ነቲ ኣብ ኣደን ዝበረ ዝርንቡ ኣጽዋር ሐሰን እያን ተፈንጪልንዩ። "ገጽለኢ ብጥይቱን ብረቱን" ዝብል መትከል ተጋዳልይ ህዝባዊ ግንባር ድማ ካብቲ ግዜ'ቲ ዝጀመረ እዩ። ብርግጽ ድማ ኣብቲ ገቑጽለ መድረኻት፡ ብዘይካ ወሓድ ኣብ ቀጽሪ ዘይኣቱ ካብ ደገ ዝርንቡ ዝበረ ሐጦቱ፡ እቲ 96.6% ዕጥቂ ህዝባዊ ግንባር ምለእ ብምለእ ካብ ጸላኢ ዝተሰልበ ነይሩ።

ኣብቲ ፈለማ መድረኽ ህዝባዊ ሓይልታት፡ ካብ መጥቃዕትታት ጸላኢን ተሓኢን ንምክልኻል ካብ ቦታ ናብ ቦታ ይንቀሳቐስ ስለ ዝበረ፡ ኣጽዋሩ ንምቕባርን እንድኦ ንምወዳእን ሓያል ጻዕሪ የጠይድ ነይሩ። ኣብ 1972 ግኤ እተን ሰለስቲ ወሸናት ህዝባዊ ሓይልታት፡ ናይ ሓባር ክፍሊ ዕቃብሓብረት ኣብ ገርገር ሱዳን ኣቑሙ።

ምእካብ ኣጽዋር ጸላኢ

ኣጽዋር ብኣደማሽት ኣብ ጥቑሚ ነፃ ዝወሰል ይንበር ነይሩ። ኣብ በት ዕዮኡ ዝቐደድ ዝበረ ምምሕያሽን ምቕያርን ካናስኔ፡ ምምሕያሽ ሓሸዋ፡ ምስራሕ ስነ-ተጂቲ ምዝላቕ ከኡ፡ ነተን ኣብ ድሕሪ መሳመር ጸላኢ ዝተረፉ ኣሃዱታት ዝኸውን፡ ኣጽዋር ዝኾነሉን ዝዕድላን ኣሃዱታት ኣቑመ።

ክፍሊ ኣጽዋር ዝተፈላለየ ዕማማት ዘካይድ ዝበረ ክፍሊ እዩ። ኣጽዋር ይኽበቦ የጕዓዝዙ የሰፋፍሉ ይቀያያርን ደጽግንኑ። ዝ. ኸሉ ስርሓት ዘኽልጣ ኣሎነት ከኣ ነይረንኡ። ድሕሪ 1987፡ እቲ ክፍሊ ብኾልተ ጨናፍር ነቑ ዝቐውም ተጉበረ። ንኡተን ከኡ ጨንፈር መኾዘን ምዕዳል ጨንፈር ቤት ዕዮን እየ።

ኣዕሊት ክፍሊ ኣጽዋር፡ ኣጽዋር ዋሃኡ ተዓቒቡ ኣብ ኣገልግሎት ነቑ ዝወሰል ንምግባር መኾዘናትን መዐደሊ ቦታታትን ንምኾዋልን ምምሕሳልን ብመሓሪነ ቅልጠፍን መንዲ ካብ መኾዘን ናብ ሰራዊት ንምብጻሕ ወዘተ ነቑድ ዋጋ እናኾፈለ ህዝባዊ ሰራዊት ዓቑሚ ተኾነ። ኣዕቡ፡ ሳዕለዋይ ኣድ ንኽሕዝ ዓቢይ እጅም ኣርኪቡም እዮም።

ክፍሊ ኣጽዋር ህዝባዊ ግንባር ተዘርጊን ተደጋግምን ሓረጉት ኣለወኡ፡ ነቲ ዘይደ ገለበረ ዕማማት ከኡ ብዘየገድ ገለልጸ እዮም።

"ገጽለኢ ብጥይቱ ብዘበረቱ"

ዝ. መትከል'ዚ ናብ ተግባር ንምልዋጡ እቲ ክፍሊ ኣጽዋር ኣብ ምኽዘን ጥራይ ከይተሓጽረ ብሃገ ፍልጠታዊ መንዲ ንኣጽዋር ብምፍላጥን ብምምላኽን ኩሉ ዓይነት ስርዓተ-ጽገና (Maintenance systems – Breakdown, Preventive and Innovative etc) ብምትካይ፡ ዝተሰልበ ጸላኢ ዝተመዝገበ ነይሩ።

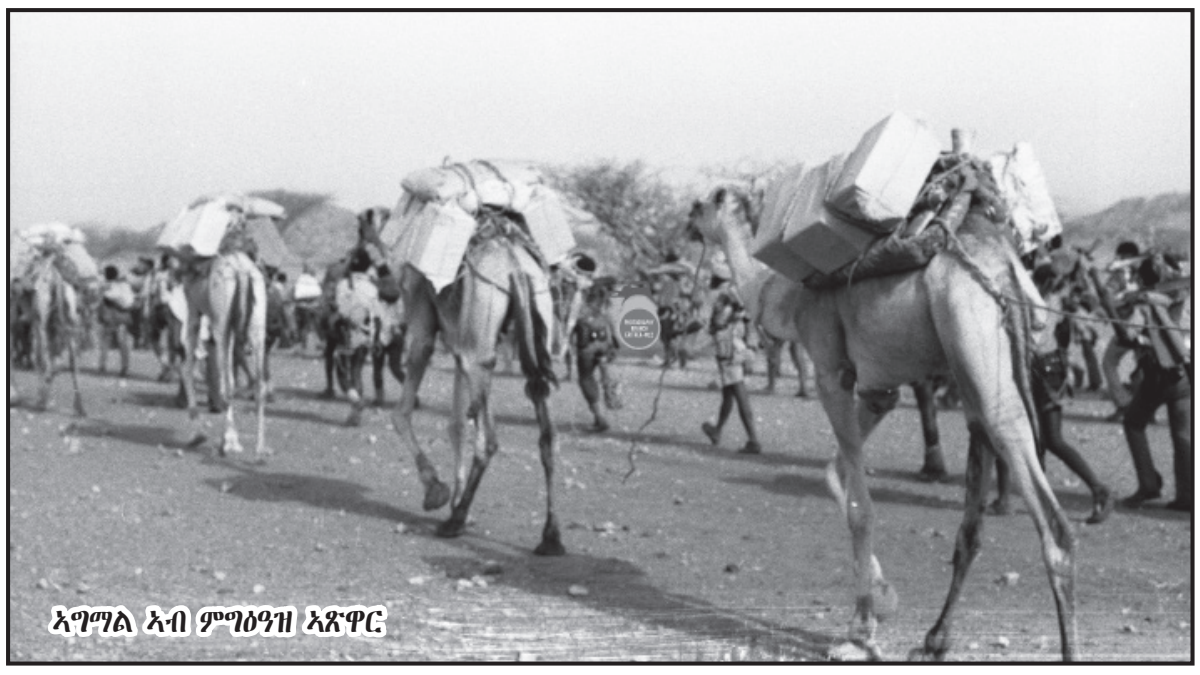

ኣግማል ኣብ ምግዕዛዝ ኣጽዋር

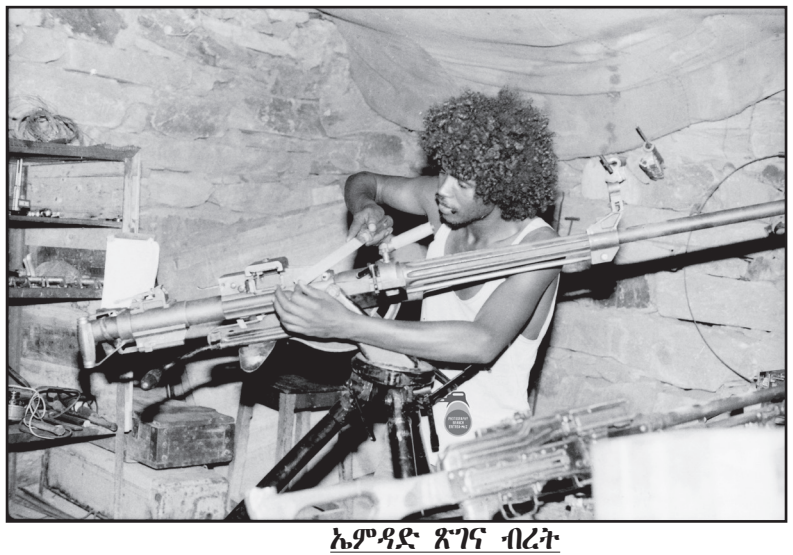

ኤምዳድ ጽገና ብረት

ቦምጣ ኢድ ቻይና፡ ምድላው ምቁጽጻሪ ኣቑሑ ወዘተ ከኡ ብጸሐፍቲ ዝበረ ናይ ምህዞን ሰንጎን ደረጃ ዝበልጽ እዩ።

"ካብ መርፍኢ ክሳብ መድፍዕ"

ብመሳኮእቲ ዝተረኽበ ብረትን ካልኣ ወተሃደራዊ ዕጥቅን ብዘይ ገለ ብኾነት ኣብ ጥቑሚ ክወሰዱ፡ ኣብ ኣተሓሳሰብ ኣጽዋርን መጎይዱ ካልኦት ንብረትን ልውል ጥንቃቐ ንኾነሉ፡ እቲ ክፍሊ ብኩዕት ዝተሰዋ ጸፃፍ ናይ ዕደላ ኣገባብን ድሕሪ ስራሕ ብደቂቕ ሃልኪ ናይ ምጽንባብ ስርዓትን ይኽተል ነይሩ። ሳላኡ ድማ እቲ ብኣብ ሻሸራ፡ ኣልባኒ ምሻር፡ ግጽል ወዘተ ዝጀመረ ሰውራ ኤርትራ ኣብ ዝተፈላለየ መድረኻት ሓደስቲ፡ ኣጽዋር እናሰለጠ ወናኒ በኣም 24፡ ታንክ ተ፡ 62፡ ጸረ-ኣሪፐተ፡ 57 ሚ.ሚ.ዝር ምስ ራዳሩ፡ ፕቹራ፡ SAM-3 ክሽወን ቦቐዑ።

ካብ ሰንዳት ሰኣልታት ሰውራ

እየም ሱብ ኣርፕጅን ብሬንን

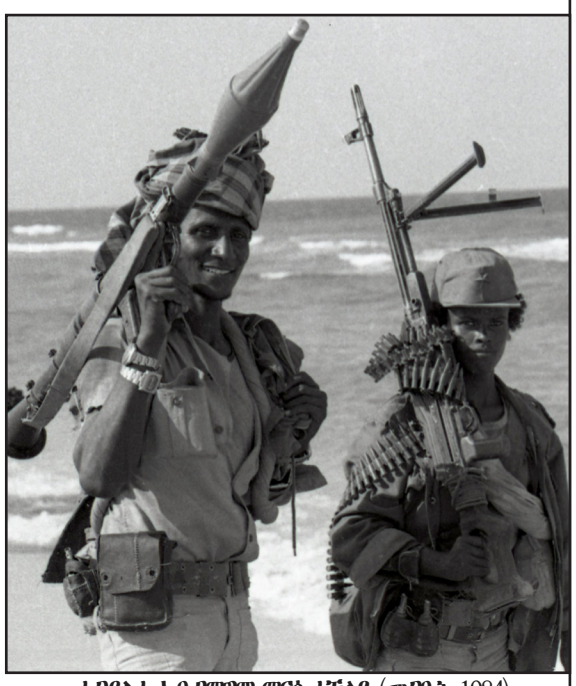

ተጋደልቲ ኣብ ጮምም ሚርሳ ተኾለይ (መጋቢት 1984)

ተጋዳልይ ህዝባዊ ግንባር፡ ነቲ 'ኣርሓ ንኣነል እዩ፡ መን'ዩ ገቑርጊ' እናበለ ንኣሊታት 5 ዓመታት ማለት ካብ ጥሪ 1979 ክሳብ መጋቢት 1984 ኣብ ሰንሰለታዊ ግጥታት ሶሜናዊ ምብራቕ ሳሕል ዓሪዱ ዝበረ ብ'ውቃው እዝ' ዝፍለጥ ሰራዊት መምቱቲ፡ ኢትዮጵያ፡ ካብ ዕሰት 19-22 መጋቢት ብዙዩዱ በርቃዊ መጥቃዕቲ፡ ሓግሑጉ ናብ ጮምም ሚርሳ ተኾለይ ብምድፋኡ፡ ኣብ ጮምም ባሕሩ ሸናዕ እናበለ መረሸ። ኣዕሊት ብርጌድ 23 ዝበሉ ተጋደልቲ ድማ ቡቲ ኣብ ጎደናም ዝበረ ሰኣልይ ተጋዳልይ ፍጹም ንብረይ ክሰኣሉ ዕድል ረኸቡ። እዞም ኣብ ሰኣለ ዝርእየም ዘሎና ሱብ ኣርፕጅን ብሬንን ሰሚ ድሕሪ 42 ዓመታት ብዝያወት ደኣልወዶ ይኸሉ፡ ወይለ ኣቡቲ ንናጽነት ኣብ ዝተኻደ ሓርነታዊ ቃልሲ ወይ እውን ኣቡቲ ድሕሪ ናጽነት ንልኡላውነት ዝተኸፍለ ክብር ዋጋ ሰኽሉም ወይ ህያውየም ከፈሉም ይኾሉ።

ክቡራት ኣንባቢቲ፡ ብዘየገደም ኣብዚ ሰኣለ ዘለዉ ተጋደልቲ ሓበታ እንተሰኽኮም፡ ኣብ ማዕዲ 'ካብ ታሪኽ ሰውራና' ክትጽሕፉልና ትኽእሉ ኢኹም።

ሕጥታት ካብ ታሪኽና

1. ህ.ግ.ሓ.ኤ. ናብ ህግደፍ ዝተቐየረሉ ጉባኤ መባል ክንደይ'ዩ?
ሀ/ 1ይ ጉባኤ ለ/ 2ይ ጉባኤ ሐ/ 3ይ ጉባኤ

2. ጉባኤታት ህዝባዊ ግንባር ዝተገበረሉ ቦታታት ጥቐሰ፡
ሀ/ ፋሕ፡ ብኪቃት፡ ዓረርብ ለ/ ፋሕ፡ ዓረርብ ናቐፋ ሐ/ ዓረርብ፡ ኣራዊ ናቐፋ

3. ህዝባዊ ግንባር፡ ንሬለማ ኣዋጅ ረፈረንደም ዘወጽኦለ ዓመት፡
ሀ/ 1980 ለ/ 1988 ሐ/ 1993

4. ብወፍሪ ባሕሪ ነጋሽ ዝፍለጥ ወራር ኢትዮጵያ መባል ክንደይ ነይሩ፡
ሀ/ 6ይ ወራር ለ/ 7ይ ወራር ሐ/ 8ይ ወራር

5. ዕቦ ኣፀል ኣብይ ደርጊ፡
ሀ/ ኣብ መንነ ሃደነታን ሻንን ለ/ ኣብ መንነ ሃደነታን ፀርቶ ሳዋን ሐ/ ኣብ መንነ ሃደነታን ጎሉጅን

ሓዳስ
ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረአምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Employees of Bisha Mining Share Company are invited to apply for the Following positions

1. **Position: Civil & Structural Design Engineer**

   Department: Processing Plant
   Section: Engineering Maintenance
   Number Required: One (01)

Primary Purpose

- **Risk Mitigation**: Deliver civil & structural related projects free of design flaws, structural weaknesses and safety hazard.
- **Cost Optimization**: Produce civil & structural engineering design that is "Fit-for-Purpose" and undergo efficient material selection, value engineering & comprehensive QA/QC preventing costly error during construction and erection.
- **Regulatory Compliance**: Submission of civil & structural engineering design that adheres strictly to mining industry related standards and related international civil & structural engineering codes.

TASK DESCRIPTION Expanded TO CORE PERFORMANCE AREAS

Concept & Design:
- Develop innovative component, mechanism, or system designs from the ground up to meet project specifications.

CAD & Technical Drawings:
- Create precise 3D CAD models, assemblies, and 2D technical drawings with proper dimensioning and tolerances.

Simulation & Analysis:
- Perform structural, thermal, or stress simulations (FEA/CFD) to validate design integrity before physical builds.

Material, Component Selection & Equipment Sizing:
- Research and select optimal materials, fasteners, equipment, and off-the-shelf components while balancing cost, weight, strength, and efficiency.

Manufacturing/Fabrication Handoff:
- Support contract manufacturers and production teams, draft Bills of Materials, and guide assembly line integration.

Documentation & Compliance:
- Maintain design history files, revision controls, and ensure compliance with relevant industry and safety standards.

Quality Control:
- Check calculations and design sheets prepared by junior engineers before final release for construction.
- Cross-Disciplinary Coordination: Work closely with all engineering disciplines and consultants to resolve clashes and support requirements.

Code & Standard Compliance:
- Ensure all designs adhere to relevant national and international design codes.

Knowledge Transfer:
- Upskilling of local workforce through structured mentorship, hands-on training programs, and the sharing of technical expertise.
- Safety Leadership: Demonstrate courageous leadership to enforce strict compliance and drive a ZERO-harm initiative, resulting in zero recordable incidents across the project lifecycle.

Unique requirements/other information

- Candidate must be Medically and Physically Fit.

Qualifications:

Bachelor's degree in civil & structural engineering or a related engineering discipline.

Knowledge and Experience:

- 5 years of progressive expertise in civil & structural design engineering.
- **Software Proficiency**: Strong working knowledge of CAD software (e.g., SolidWorks, AutoCAD, Civil 3D, Revit, and Navisworks) and STAAD.
- **Technical Skills**: Solid grasp of Structural Analysis, Finite Element Analysis, Load Calculation, Geotechnical & Foundation Engineering, Structural Steel Design and Detailing & Reinforcement Schedule.
- **Soft Skills**: Strong analytical problem-solving abilities, attention to detail, and effective written and verbal communication skills.
- **Industry Standards**: Familiarity with specific regulatory or compliance frameworks (e.g., ISO, ASTM, & AASHTO).

Technical Skills	Behavioral Skills
• 3D Parametric Modelling • 2D Engineering Drawing • Structural Mechanics • Foundation Engineering • Material Science Proficiency • FEA,RCFA, Structural Analysis Tool • Strong Engineering Fundamentals • Spreadsheet & Calculation Skills	• Collaboration & Teamwork • Adaptability & Resilience • Problem-Solving & Critical Thinking • Communication Skills • Attention to Detail • Time Management • Mentoring Skills.

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Indefinite**
- **Candidate must be Physically and Medically fit.**

Additional requirements for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provided evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to.
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276
Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
1.Aliens Employment permits Affairs,
P. O. Box 7940
Asmara, Eritrea.

2.Mineral Resources Management
P. O. Box 272
Asmara, Eritrea

ህውተታ መራሒ ስርዓት ብልጽግና ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኤርትራ

ጸሓፌ - ኣበራዛ ተ. ጨዓሎ
ትርጉም - ምህዮኸ ሀንጸ

ሓደ መራሒ ሃገር፡ ኣብ ሃገራዊ መደባር ተሰሪሑን ቀረት ንልኡላውነት ጉረቤት ሃገር ዝሃለየን ንኽተማታታ ዘናሸውን መገለጺ ክዘርግሕ እኽለ። ንምንታይ ዕሞን እዩ ኢልካ ምሕታት ኣገዳሲ እዩ። መዘክሕትኡ እዋኑ መራሒቲ ሃገራት ብፍላይ እየም ብሃነኽ ድኽም ምሕደራኦምን ኣመራርሓኦምን ነቲ ኣብ ወሻጥዊ ሃገርም ዝተፈጥረ ሸቦር ኣብጊሙም ቤየም ክንዲ ዘጕሓይሽ፡ ድኽመታየም ንምሽፋን ንኾልኦት ሃገራት ብፍላይ ደጣ ንኮረብቲ ሃገራት ክኽሽኡ እያም ዝረአዩ። በዚ ጉዳይ እዝ. ብቑዓምት ካብ ዘየቑስኡ፡ ኣብ ስልጣን ዘሎ መራሒ ሃገር ኢትዮጵያ ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብይ ኣሕመድ እዩ። ኣብዚ ቀረብ እዋን ምስ ሃገራዊ መደባር ተሰሪሑን ሃዱ ኣብ ዝበሮ ቃል መሕተት፡ ነቲ ኣብ ወሻጥ ሃዱ ዘሎ ምምሕዳሪ፡ ሰብኡውን ሓይናንኡውን ውድቀት ንምሽፋንን ሓድሽ ኣሰላሕሓሕ ሀርኣት ንምኽዋልን ዝተማእዘ ናይ ተሰፋ ምቑራጽ ፖሊቲካዊ ትያትር ከርኢ ፈቲኑ።

ኣብ ዝሓለፈ እዋናት እቲ ቀዳማይ ሚኒስተር፡ ኣብ ፓርላማ ኢትዮጵያ ኣብ ገለጦ መግለጺ፡ ንናጽነት ኤርትራ ኣፍልጦ ገዚብ ሰድ ነዋዚለ ብምእዋጅ፡ ብቐሊፅ ንምምዝም ባሕሪ ኤርትራ ብምወሓር ክቶጽሮ ነዋዛቦ ፈኒሩ፡ ንኽተማታት ኤርትራ ልኽዕ ነም ቃዛ ብደብዳብ ከጽንወን ነዋዛቦኤል ገለጺ ናይ ወሸጦ ዘረባታት ህዘቢ ዝርእየ ኣደናገጹ።

ህዘቢን መንእሰደን ኤርትራ፡ በዚ ናይ መወዳኢታ ዘረባታቱ ቂንጽቅት የብሉንም። ይኹን እምበር፡ ቀዳማይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ ነም መራሒ ሃገር መጠኔ ነቲ ናይ ወዲኡ ምፍንጭ ብምሕዮኑ ብመሳረት ንኽተር ውድብ ሕብራት ሃገራት ነም'ኡውን ኣብ መንነ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ 2018 ዝተፀዝሐ ሰላምነዕ ሰላም ምርጋሕ ብምግባር፡ ንልዕላውነትን ግዙኣዊ ሓድነትን ኤርትራ ከኽብር ጸዊዕምኔ። ነዋዚ ምንባር ንኢትዮጵያ ጥራይ ዘይኮነ ንመላእ ዞባና ኣርነሕ ምኽኑ ንጹር እዩ።

ንልዕሊ ሰሳስተ ዕቑድኡ ናይ ኢትዮጵያ መንባእታት ብዘለያናት ገዙፍ ናይ ወዲኡ ረዳኤት፡ ልቓሕን ሰብኡዊ ሓገዘን ነዋጠው ጫሪሑም እየምኔ። ካብ 1990ታት ጅማሩ እቲ ዝተዋህበ ሓገዝ ካብ 80 ክሳብ 90 በልዮን ዶላር ነዋዘዘሕሕ ይግመት። እዚ ኸሉ ገንዘብ ግኔ ብብልሽነውን ሕሞቐ ምሕደራኔ ህዘቢ ኢትዮጵያ ሓንቲ ከደረብሉሉ ጥሸኔ።

እዚ ሕጂ ኣብ ኢትዮጵያ ዘሎ ሰርዓት እውን ካብዚ ናይ ምልማን ባህሊ ኣደወጽኔ። ደሮ'ውን ልዕሊ 30 በልዮን ዶላር ረዳኤት ረኸቡ ኣለ። ኣብ ሓምለ 2024 ዓም ኣህጉራዊ ማኽበን ገንዘብ (IMF) ነቲ ዝንዘመ ቀጠበ ንምድጋፍ 3.4 በልዮን ዶላር ፈቐዱሉ እዩ።

እንተኾነ እዚ ኸሉ ፊናንሳዊ ደጕን ልቓሕኔ ንህዘቢ ኢትዮጵያ ብዘይካ ገዚፍ ውሕሉል ልቓሕ፡ ዝኾነ ዝጥቀስ ለወጠ ኣያምጽኡሉን። ኢትዮጵያ ኣብዚ ሕጂ እዋን ንዘኦዩ ደረጃ ንምፍላጥ ንህልዊ ማሕብረቀጠባዊ ከነታት ምርኢይ ኣገዳሲ እዩ። እቲ ሓቅታት ከምዚ ዝስዕብ እዮ–

1. ልዕሊ 68 ሚእታዊት ህዘቢ ኢትዮጵያ ኣብ ትሕቲ ማኣሞር ጸኽቩር ደኾነት ይነብር።

2. 30 ሚልዮን ዝኾኑ ዜጋታት ኢትዮጵያ ህጹጽ ናይ መግቢ ሓገዝ ደጸብዩ።

3. ኣብ ታሕሳስ 2023 ኢትዮጵያ ነቲ ናይ ወጻኢ ቦንድ (Eurobond) ክክፍል ብዚያምኔኦለ ናይ ዕዳ ውድቀት (Default) ኢጋጠምዋ ትርኢብ። በዚ ምኽንያት ዋጋ ብር ምልእ ብምልእ ዓጹ ደርኢብ።

ቀጠባዊ ዓቕሚ ናይ ሓደ ሃገር ብኽይ ወርቅት ዓመታዊ ወፃሕል እየት (GDP) ዘይሓሉ ዜጋታት ናብራኦም ንምምሕያሽ ነም ሰባት ንኽሰቡሉ ዘድልየም መሳረታውያን ሃገራት ዝርኽቡሉ ነም'ኡውን ብዘለምም ናይ ስራሕ ዕድልን ውሕሎት ህያውትን እዩ ዝብቃኦ።

እንተኾነ እቲ ቀዳማይ ሚኒስተርን ካልኦት ሰበስልጣናት ኢትዮጵያ ኣብ ክንዲ ኣብ ሃገርም ዘሎ ሸቦር ክፈትሑ ገጽሪኡ፡ ነቲ ብሃነኽ ድሕር ኣመረርሓኦም ዝተፈጥረ ጸገም ብዘየሕሽት ንኤርትራ ክመቐሱ እያም ዝረአዩ። ወሻጥዊ ድኽመታየምን ሸግራየምን ንምኽዋል ኣብ ወሻጥዊ ጉዳያት ኤርትራ ኣትዮም ብዙሕን ወሑድን ክዘቡ ካብ ገድምኡ ሓጺር እዋን ኣይገበሩን። ነም ኣብዮ ንምጥቃኒ ቀዳማይ ሚኒስተር ብ19 ጥቅምቲ ብመምህሪዊ ማኽበን ዜና ዝተፈጠው ብፀንቋ ትግርኛ ዝተኾየደ ቃልመሕተት' ካብ ወሻጥዊ ሸግራቱን ቈምቑቱን ንምህዋም ብዘዕባ ህሉውን ሕሉፍን ማሕበረቀጠባዊ ከነታት ኤርትራ ዘተኮረ መግለጺ ሃቡ።

እቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብ ቃልመሕተቱ ኣብ ዝዘሮ መግለጺታት፡ ኤርትራ ኣኽል ኢትዮጵያ ኣብ ዝዘረታሉ እዋን ልዕሊ 300 ዝኾና ፋብሪኻታት ነምዝዘራኡ እንተኾነ ድሕሪ 1991 ኩሉን እተን ዝዘራ ፋብሪኻታት ነምዘንዘሮ ገለጸ። መግለጺ. ናይቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ካብ ታሪናዊ ጭቦጥታትን ሓቅታትን ዝረሓቑ እዩ። ቀንዲ ዕሚኡ ድማ ነቲ ብሃነኽ፡ ተኸታተልቲ መራሒቲ ኢትዮጵያ ኣብ ልዕሊ ህዘቢ ኤርትራ ዝወረደ ዕንወት ብምኽሓድ፡ ነቲ ኣብ ኢትዮጵያ ተኸሲቱ ዘሎ ነበድ ቀጠባውን ፖሊቲካውን ቅልውላው ንምኽዋልን ኣደነቦ ህዘቢ ኢትዮጵያ ንምጥንማዝን ዝዓለመ እዩ ነይሩ።

ታሪናዊ ጭቦጥታት ማሕብረ ቀጠባዊ ኤርትራ ግን ዘደንቁ ቀዳማይ ሚኒስተር ንፖሊቲካዊ ድራማን ናይ ሓሶት ፕሮፖጋንዳን ኣሉ ዝበለጸ ዘደንኒ እቲ ሓቂ በዓም ኣብ ታሕቲ ተዘጋዘርም ዘሎዉ ነጥብታት ክዋሰጽ ደኣኦሉ–

• **መንቑቲ ኢጣልያ (1889-1941)**– ኣብ ኣስመራ ምጽዋዕን ካልኦት ከበጣታትን ብረጽጽ ኤርትራውያን ዝተሃንጹ ናይ መገዳዘይ፡ ኢንዱስትሪን ወደቦትን መሳለዮያታት መሳሪቲ ነይሩ።

• **ምምሕዳር ብሪጣንያ**– ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም እንዮኢዝ ኑየም ዓበይቲ ማሽነሪታትን ፋብሪኻታትን ኤርትራ ነም "ናይ ወዲኡ ምቁሊት" ብምወሳድ፡ ብህልታዊ ዘራፋ ኣሰንይዎም።

• **ሃጼ ሃይለስላሴ**– ኣብ 1962 ንፈደረሽን ኣፍረሱ ንኤርትራ ብሓይሊ ድሕሪ ምጥላጡ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ቀጠባዊ ማእከልነት ንምፍጣር ነየም ኣብ ኤርትራ ተረፍም ዝበሩ ፋብሪኻታትን ንብረትን ናብ ኢትዮጵያ ኣዋጸዎም።

• **ሸርዓት ደርግ**– ብሃነኽ ንናጽነት ዝተኾየደ ቃልሰን ነምኡ'ውን "ዓነ ንምጥፋእ ባሕሪ ምንጻፍ" ዝብል ኣፍናዊ ፖለሲ ብምኽታል፡ ነቲ ተራፉ ዝበረ ትፋለትን ትሕተ-ቐርጋን ኣዕጀዱ፡ ነም ዓቢ ኣብነት ክጥቀስ ዝኽእል ኣብ ሰነቲት 1990 ኣብ ዝተኾየደ፡ "ስርሒት ፈንቅል"፡ ሰራዊት ደርግ ኣብ ልዕሊ ወደብ ባጽዕ መንበሪ ኣብይቲን ትፋለትን ናፓልምን ከበድቲ ኣጽዋራትን ብምጥቃም፡ ዘሸነክነክ ህልቂትን ዕንወትን ኣውረዱ።

• ኤርትራ ኣብ 1991 ናጽነታ ክትጎናጸፍ ከለ እምባኦ፡ እቲ እኽ ዝወረሰቶ ዝኾነ ቀጠበ እዩ። ህዘቢን መንእሰደን ኤርትራ ነታ ብሃነኽ ተኸታታሊ መቐጽሪቲን ኩናትን ዝኾነት ሃገርም ንምህናጽ ካብ ጸባኽ ናጽነት ጅማርኡ ክወሓኽ እያም ዝረአዩ። ወሻጥዊ ሸግራታትን ኣብ ልዕሊ ህዘቢ ኤርትራ ዝወረደ ዕንወት ብዙሕ ኣብ ዝኾነ ደረጃ ኣብ ሃገርም ንምህናጽ ካብ ጸባኽ ናጽነት ጅማርኡ ክወሓኽ እያም ዝረአዩ። ወሻጥዊ ሸግራታትን ኣብ ልዕሊ ህዘቢ ኤርትራ ዝወረደ ዕንወት ብዙሕ ኣብ ዝኾነ ደረጃ ኣብ ሃገርም ንምህናጽ ካብ ጸባኽ ናጽነት ጅማርኡ ክወሓኽ እያም ዝረአዩ።

ኣብ መዳይ ጥዕና ንኤርትራ ዝመጣጠኑ ዓወታት ምስ እንምልከትኦ–

መሰረቲ ጥዕና

ጭብጥ ኣዎጅ

ቅርንኡ ትሓሳስ ጥዕና

80 ሚእታዊት ካብ ጠቕላላ ህዘቢ ኤርትራ ኣብ ወሻጥ 10 ኪ.ሜ ትሕቲኡን ርሕቀት ትቅል ጥዕና ይረኽቡ።

ክሽን ጥንሲ

ናይ ቅድመወሊድ ክሽን 87 ሚእታዊት በጺሑ ኣሉ።

ኣብ ትሓሳስ ጥዕና ዝዋልካ ኣደታት

85 ሚእታዊት በጺሑ፡ 159 ናይ ኣደታት መሳረፊ ኣብይቲ (Maternity Waiting Homes) ተሃንጸዎም።

ክብላት ህጻናት ወሕሎት ክብላት 98 ሚእታዊት በጺሑ ኣሉ።

ኣብ ዓወደ ትምህህቲ፡ ኣብ ኤርትራ ኣብ 1991፡ 526 ዝበረ ዝቡሕ ኣብይተ-ትምህርቲ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ናብ ልዕሊ 2,372 ዓቢዩ ደርኢቡ። ካብዚኣም እቲ 80 ሚእታዊት ካብ ከተማታት ወጺኡ ዝተሃንጹ እያም። ኣብ መላእ ሃገር ናይ መዪታ ትምህርቲ ተኣክፎ 82.3 ሚእታዊት በጺሑ ደርኢቡ። ኣብ ዞባ ማኣከል መሃይምነት ምስእ ብምስእ ጠፊኡ እዩ። ጾታዊ ማእርኣት (Gender Parity) ኣብ መወዳእታ ደረጃ 0.94 ኣብ ካልኣይ ደረጃ ደግ 0.88 በጺሑ ኣሉ።

መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ምቕራብን ምዘርጋሕን ጸጉይ ማይ፡ ምውጋድ ክፉት ሸቓቕ፡ ምውሳድ መሳጥያታት ሕርሻን ምንጻፍ መሳረቱልምኣት ዝኾኑ መሳሪታውያን ትሕቶ-ቐርጋን ዓ.ቢ. ስራሕ እዩ ሰራሐ። ብነዚኣነዚኣቲ መዳይ ክርኢ እኽለ።

• **ምቕራብ ጸጉይ ማይ**– ኣብ መላእ ሃገር 85 ሚእታዊት (79 ሚእታዊት ኣብ ገጠር፡ 95 ሚእታዊት ኣብ ከተማታት) ካብ ጠቕላላ ህዘቢ ኤርትራ ጸጉይ ማይ ይረኽቡ። 100 ሚእታዊት ኣብ ትሓሳት ዋህና፡ 85.3 ሚእታዊት ካልኣይ ደረጃ ኣብይተ-ትምህርቲን ጸጉይ ቀረብ ማይ ኣለወኔ።

• **ምጥፋእ ክፉት ሸቓቕ (ODF)**– 93 ሚእታዊት ቁጠባትን ዓድታትን ኤርትራ ካብ ክፉት ሸቓቕ ናጻ (Open Defecation Free) ብምኾን ተረጋገጹ ኣለ። እዚ ካብዚ፡ ኣብ 2015 ዝበረ ብ40 ሚእታዊት ዕብየት ኣርእዩ ደርኢቡ።

• **ሕርሻን መሳረቱልምኣትኡ**– ናይ ጸርግያታት መርከብ ኣብ መላእ ሃገር 15,100 ኪ.ሜ በጺሑ ደርኢቡ። ብዘሉ ዲጋታትን ነዘንቲ ማያትን ኣብ እዋን ናጽነት 138 ዝበረ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ናብ 850 ዓቢዩ ደርኢቡ።

• **ኣብ ምሪራብን ጽጉይ ምሪራብኡ**– መንግስቲ ኤርትራ ብሃገር ደረጃ ዘተኣታተዎ ናይ ምሪራብን ምዕቃብ ሕዙኣቲ፡ ካብ 2006 ጀሚሩ ልዕሊ 150 ሚልዮን ፊልህታት ተተኽለም፡ ጠቕላላ ናይ ጫቱታት ሸፋን ኣብ 1995 ትሕቲ 1 ሚእታዊት ዝበረ፡ ኣብዚ እዋን ናብ 13.5 ሚእታዊት ክብ ኣሉ ኣሉ።

ማሕብረዊ ፍትሒ. ነዞም ዝኾኑ ዝኽእሉ ንኽሉ ኣኽል ሕብረተሰብ ኤርትራ ብፍላይ ደጣ ደቓሽነቶን ህጹናትን ብምሽረ ምስ ዙኾፍ ጥራይ እዩ። መንግስቲ ኤርትራ ማኅል ደቓሽነቶ ንምርግጋጽ ካብ ጸባኽ ናጽነት ጅማሩ ግቢቲ ስርሓት ከሳይድ ጀሒሉ ኣሉ። ካብዞም ዘይደጎም ስርሓት ብቑዓምነት ዝኾኑ ብሕጋዊ ኣዋጅ ምክልኻል ሚርዝና ደቓሽነቶ እዩ። ብመሳረት ኣዋጅ 158/2007 ነም'ኡውን 1.19 ሚልዮን ህዘቢ. ዝዘኣፎ ጉሰጋነት ሚርዝና ደቓሽነቶ ትሕቲ 15 ዓመት ናብ 3.7 ሚእታዊት ንትሕቲ 5 ዓመት ደጣ ናብ 1.2 ሚእታዊት ወሪዱ ኣሉ። 97.2 ሚእታዊት ካብ ጠቕላላ ህዘቢ ኤርትራ ዝ. ጉዳኢ. ልምዲ ምለእ ብምለእ ብምቁዋም ወጊድዎ ደርኢቡ። በዚ ዝተረኽበ ኣተባቢ ዓወት፡ ኤርትራ ክሳብ 2030 ካብዚ ጉዳኢ. ልምዲ ናጻ ዝኾኑ ቀዳመይቲ ሃገር ንኽነዝወን ኣበ ስራሕ ትርኢቡ።

እዚ ኩሉ ኣቑዲሙ ክጥቀስ ዝኽእሉ ብኤርትራ ዝተመዝገበ ዓበይቲ ዓወታት ኣበ ማሕብረቀጠባዊ መዳይ፡ ብወሰን ዝኾነ ወሻጥዊ ጸጋታት ሃገር ኣንጻር ኩሉም ተጻብኡታትን ብድህታትን ዝተጨበጠ ዓወታት እዩ።

ሕጂ እውን ህዘቢን መንእሰደን ኤርትራ ህጹት ሃገር ቀጻልን ዘይቋረጽን መሳርሕ ነዋዘኾነ ብምግዛዙ ዝዀም ሃብታም ቀጠባዊ ጸጋታት (ናይ ባሕሪን መሬትን) ብየገኽ ምሕደራ ብምምዘግዛ፡ ነዞም'ኡውን ምስ ዘሰምም ስመር ሃገራዊ ሓድነትን ጸዕረምን ህርኩትን ዝኾነ ህዘቢኔ ነቲ ተፅፍዎም ዘሎ ብዙሕ ዝኾነ ስርሓት ብየገኽ ክመሓደሙ ዘጠራጥር የብሉንን።

ሰለዚ. ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብይ ኣሕመድ፡ ኣብ ክንዲ ብኤርትራ ኣመሃየሚኡ ናይ ሓሶት ፕሮፖጋንዳን ሕሰር ፖለቲካዊ ትያትርን ኣብ ምህራሕ ግዜኡ ዘየኽቡ፡ ነቲ ኣብ ሃዱ ብሃነኽ ድኽመ ኣመራርሓኡ ተኸሲቱ ዘሎ ኩሉ መደይ ቅልወላውን ወግኡትን ኣብ ምፍትሑ እንተ ዝጥቀመሉ ነይሩ፡ ህዘቢ ኢትዮጵያን ዞኹን ብዙሕ ምሩባሔ ነደርግሉ። ኢትዮጵያ ዕበየት እንተደልያ፡ ካብ ወሻጥ እትገበሮ ስራሕ እምባኦ፡ ካብ ኤርትራ ክትደልዮ የብላን።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰንበት 22/11/2026

ሰዓት	መደብ
09፡00	ሃገራዊ መዝሙር
09፡05	ኤሮቢክስ
09፡35	ድራማ
10፡10	ፓኖራማ
10፡30	መደብ - ሚሳል
11፡00	መደብ ማእገር
13፡00	ዶክተራት ኣብ ስትድዮ (ቀጥታ)
13፡40	ቀስተ ድሕነት
14፡00	መደብ ሞዛይክ
16፡30	እንዳ ዝማም
17፡05	ፍረ ጻዕሪ
17፡30	ፈንቅል
18፡05	ዋልታ
18፡35	መደብ ህርመት
20፡00	ዜና (ትግረ)
20፡13	እትመት
21፡00	ዜና (ትግርኛ)
21፡25	መደብ ቡያ
22፡00	ዜና (ዓረብ)
22፡10	ድራማ
22፡30	ዜና(እንግሊ.ዝ)

(ሰኑይ) ዕለት23/11/2026

ሰዓት	መደብ
10፡15	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ
11፡45	ደርፊ
12፡00	ሃገራዊ መዝሙር
12፡02	ድራማ
12፡30	ዜና (ትግርኛ)
12፡50	ዜና ስፖርት
12፡55	ዕላልጥበባት
13፡30	ዜና (ዓረብ)
13፡45	መደብ ደባይዋ
14፡55	መደብ ሚሳል
15፡30	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ
17፡00	ዜና (ትግርኛ)
17፡15	ደርፊ
17፡30	ዜና (ዓረብ)
17፡45	ደረት ቃና
19፡00	መደብ ሳይዳ
20፡00	ዜና (ትግረ)
20፡15	ሰሙናዊ ፍጻሜታት ስፖርት
21፡00	ዜና (ትግርኛ)
21፡25	ደሃይ ሕትመት
22፡00	ዜና (ዓረብ)
22፡10	ደርፊ
22፡30	ዜና (እንግሊ.ዝ)

ስፖርት
ኣብርሃም ዮውሃንስ (ወዲ ዕቋር)

ሲቲ፡ ንራብዓይ ግዜኣ ብዘይዓወት ትጉዓዝ

ማንቸስተር ሲቲ፡ ትማሊ ኣብ ናይ ፕሪመር ሊግ ግጦማ ነጥቢ ኣጥፊኡ - ኣብ ሜዳኡ ምስ ፋልሃም 1ብ1 ብምውዳኡ።

ሲቲ፡ ኣብ ሰለስተ ግጦምቲ ሰሪት ብምስናዱ ኣብ ጸቕጢ ኮይና'ያ ናብዚ ናይ ትማሊ ግጦም ኣትያ። ማረፂኡ ካብታ ብፍተንግዝም 3ብ1 ዝዛረተወት ጋንታ ናይ ሰለስተ ተጻወትቲ ስወጠ ገይሩ ቀረበ። ጸወታ ብምቑዓጻሩ ቀዳሙ ሹቶ ከእቱ ብዚጉ ነይሩ። እንተኾነ ንፋልሃም እየ ሰሊጥሞ። ብሮድሪን መዲዝ ሹቶ ብምቑዓር ንኦረፍቲ መራሓ ወጺኡ። ሲቲ፡ ኣብ መባል 58 ደቒቕ ካብ ኤልየት ኣንደርሰን ብልጽቲ ሹቶ ብምግዚጋብ ክትመሓራረ ክኢሉ። ድሽን እመባር ንዘተረፈ ፍርቂ ሰዓት ሹቶ ክትወሰኽ ብዘይምኽኣላ ብምእረ ወጽኢቱ። ክትእኽቦ ካብ ዝበረ 12 ነጥቢ ሓንቲ ነጥቢ ብምሓዝ ከኣ ንራብዓይ ግዜኣ ኣብ ፕሪመር ሊግ ካብ ዓወት ሸፈታ። በዚ ድማ ንኣርሰናል ርሒብ ዕድል እናፈጠረት'ያ ሲቲ ትጉዓዝ ዘኣ።

ዜና ብሓጺሩ

• ሽክዞር ኣሲሚን ጸወዲት ማንቹናይትድ ደጸብ

ተጻዋታይ ጋላታሳራይ ሽክዞር ኣሲሚኔ ማንቸስተር ዮናይትድ ኣብ ልዓለኡ ደርማ ተጣደሎት ብምርኣዩ፡ ጸወዲታ ደጸበ ነም ዘሎ ተገሊጹ።

ኣብ ፕሪመር ሊግ ክጽወት ደላዎ ዘለዎ ወዲ 27 ዓመት ኣሲሚኔ ንሓደሊ መስመር ምጥቃዕ ፖችቲኖ መናትሒ ክኸውን ብዚገ ደርጊቡ። ክሳዕ ሰ/ዘ 2029 ምስ ጋላታሳራይ ውዕል ዘለዎ እዚ ተጻዋታይ፡ ጋንታኡ ካብ 80 ክሳዕ 100 ሚልዮን ፓውንድ መልቀቒ ዋጋ ስጠፋትሉ ትርጉቡ። ኣየኖኔ ኣብ 2024 ካብ ናፖሊ ክሳናበት ነስ፡ ጋላታሳራይ ኣብ ጉድኑ ብምኻን ደገሙ ክያምቐ ዕድል ፈጠሪትሉ'ያ። ናይ ቀረብ ፈለጥቲ ድማ "ዋላኳ ኣየኖኔን ናብ ዮናይትድ ክኸይድ ደላዎ እንተሃለዎ፡ ነቲ ዝዘረትሉ ውዕሎት ኣብ ግምት ብምእታው ግቡ ጸቒጡ ክደናኡሉ ኣይደልን'ዩ" ብምባል ይገልጹ። ጉዩፃ፡ "ዮናይትድ ባህ፡ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ንምወናኑ እሕይላ ክትደፍኡሉ ኣለዋ" ይብሉ።

• ሄኑ ፓዝ ተቖኢ መሲ ክኸውን

ኣደ ለያኔል መሲ እትርኢም ኣርጀንቲናውያን ምስ ምወዳኣ ጥሮታ ለያኔል መሲ ካብ ሃገራዊ ግጦምቲ ሰይቡ፡ ኣብታ ጋንታ ተቖኢ መሲ ሄኑ ፓዝ ክኸውን ደጸወው ኣለወ። እዚ ውሳነ ተጻዋታይ ነሞ ነታ ናይ መሲ ቀጽሪ 10 ማልያ ክሰብ'የ ደናኢት ዝገበር ዘኸ። ወዲ 22 ዓመት ሄኑ ፓዝ ኣብዚ ዓመት ምስ ነሞ ኩይኑ ካብ ዙዩዶ 14 ግጦምቲ ሸዻሸቱ ሹቶታት ክመዝቦብ እኽእሉ። ሸሞንቱ ከዋሳኡ ድማ ሽቶ ቀረብ ገይሩ። ሄኑ ፓዝ በዚ ዘርኣዮ ዘሎ ውሕሉል ብቑዓት ኣብ ዓይኒ ዓበይቲ ክሰቡት ኣብቂ ኣሎ። ርያል ማድሪድ ብቦዳኢ ዝ፡ ተጻዋታይ 80 ሚልዮን ዩሮ ብምኽፋል ኣብ ዝመጸኤ ክራምቲ ናብ መኖርን ክትጸንበር ድላይ ይሕዳራ ትርጉቡ።

• ምይኒይሉ መድሪክ፡ ናብ ሸክሸኽ መልሲ ሰዲዱ

ምይኒይሉ መድሪክ፡ ፕረዚደንት ፊደሽ ኮሶቮ እግሪ ቁረን ኣንድሪ ሹክሸኽ ብዘወገ ኣቲ ወሳድዎ ዝተባህለ ክልኩል ዒቕታ ኣመልኪቱ፡ ዝለዐ መግለጺ ሓዲኡ እዩ ኣሉ። ብልቃሕ ምስ ቶተንሃም ኣብ ምጽዋት ዝርኸብ መድሪክ ብረብሓ ኣብ ዝገበሮ ቃለምሕትት፡ ኣቲ ወሳድዎ ዝተባህለ ሓሸሽ ምስ ሃገራዊት ጋንታኡ እኽለሎ ብዘይኣፍልጦኡ ተጠቒምሉ ከዳነወን ገለጹ ነይሩ። ዝ፡ መግለጺ ሰይቡ ድማ ሹክሸኽ፡ 'መርትየ ዘይብሉ ጸለመዩ' ብምባል፡ ነቲ ጉዳይ ብሓሳት ሓሳፍት ዝገለደሉ ሰራሕተኛ ከቑርብሎም ብዙይጋጋሚ ከምዘሓሳተዎም ገሊጹ። መድሪክ ከኣ "እዚ ሓሳት'ዩ" ድሕሪ ምባል፡ "ኣነ ይኸየን ወላልተይ ከምዚ ዓይነት ጠለብ ኣየቕረብኩን። ይኸየን እምባር ብዙይጋጋሚ ንፊደረሽን ከኮሶ እግሪ ቁረን ናብ 'መልዶኒያም' ዝተባህለ ሓሸሽ ብኽኽመይ ከምዘዘቓላዕኩን ሓሳፍት ዝገለመሉ ሰብ እንተሎን ድማ ክሰርሑሉ ሓተቲየምን" ኣሉ። መድሪክ ወሲኹ፡ ኣቲ ፊደረሽን መልሲ ንምሃብ ይደናገን ካብ ጠቅታቱ ከኣ፡ ኣገዳሲ ሰደን ሓቢፉን ይሓዘኹ ከም ዝበረ ገለጸ።

መድሪክ ብሃኽ. እዚ ኣብ ደሙ ዝተረኽበ ክልኩል ዒቕታ፡ ኣብ 2024 ካብ ጸወታ ንኽልተ ዓመት ክርሕቕ ተፈሪዱ ጸኒሑ።

ፖቸቲኖ፡ ኣብ ሓዊ ኮፍ ኢሉ ዘካይዶ ቀዳማይ ግጥም

'ብድሮን ተሳኢሉ ናብ ገጻት ማሕበራዊ መራኸቢታት ዝተዘርግሐ ናይ ልምምድ ስእሊ ዩናይትድ ሎሚ ግዳይ ዶ ይገብራ ይኸውን፧'

ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ኣብ ወሽጡ 40 ዓመት ዝሸፍኡ ኣጀማምራ ኣርእያትሉ ዘላ ወቕቲ ሰሞናት'ዩ። ብሰንኪ እዚ መረር ሓቂ ከኣ ጕጕሳ ብምብራር ንፖቸቲኖ ሓድሽ ኣሰልጣኒኡ ክኸውን ቁጺራቶ'ሉ።

ፖቸቲኖ፡ ምስልጣን ሃገራዊት ጋንታ ኣመሪካ ገዲፋ፡ ናብ ከተማ ማንቸስተር ድሕሪ ምኢታው፡ ቀዳማይ ጸወታኡ ሎሚ ኣንጻር ሊቨርፑል ክቅይድ'ዩ። ከቢድ ፈተና!

ሊቨርፑል፡ ኣብ ሜዳኡ ካብ ዙዐደቶ ሓመሽቱ ግጦምት ኣብ ሓንቲ ጥራይ'ያ ተሳዒታ። ኣርእናልን ማንቸስተር ሲቲን ሹቶ ከይተቖጽረን ኣብ ኣንፊልድ ዓወት ክሸንዳ ክኢለን'የን። እዚ ድማ ንዩናይትድ ተሸፋ ዝሀበ ዘናሮ። ፖቸቲኖ፡ ቅድሚ ሕጂ ኣብ ዝሓዘን ጋንታታት እወታዊ ናይ ምጅማር ታሪኽ'የ ዘለዎ። እዚ ወዲ 54 ዓመት ኣሰልጣኒ፡ ኣብ ክልተ ናይ መጀመርያ ግጦም ክዕወት እኽለሎ ኣብ ኣርባዕተ ማዕረ ወጺኡ። ናይ ሰዓረት ዛንታ ግዜ የብሉን። ኣብ 2023 መዚኑት ቸልሲ ኣብ ዝሓዘሉ ግዜ፡ ፈለማ ግጦሙ ኣንጻር ሊቨርፑል እዩ ነይሩ። ኣብዚ ግጦም 1ብ1 ወጺኡ ነይሩ። ሕጂ ከኣ ነታ ዓወት ጥራይ እትደሊ ዘላ ዩናይትድ መሪሑ ናብ ኣንፊልድ የቕንዕ ኣሎ። ናይ ሎሚ ሊቨርፑል ግዜ ኣብ ሰለስተ ካብ ዴሕረዎት ኣርባዕተ ናይ ፕሪመር ሊግ ግጦማ ዓወት ዘመዝገበት'ያ።

ፖችቲኖ፡ ነቲ ልዑል ጸዓት ዘለዎ ናይ ምጥቃዕ ሰልቱ ኣብ ዩናይትድ ከተኣታትዎ ግዜ ከድልየ'ዩ። ቀዳሙ ግን ነቲ ድኽም መስመር ምትልጓሱ ክጽግን ኣለዎ። 37 ሚኢታዊት ካብ ተመዝኪብዎ ዘሎ ሹቶታት ቅድሚ ዕረፍቲ'የ ተቁጽሮ። ኣብ ከሉ ግጦምት 30 ከማኒኡ ንልዩታ ዞረቓን'የኹ። ማንቸስተር ዩናይትድ ሽሕኺ ድኽም መስመር ምትልጓል ሐዲ እንተኒ ካብ ሚድኣ ወጺኡ ካብ ዙዐደቶ ግጦምት ሹቶ ከይተመዝገበ ናብ ዕረፍቲ ዝዘጽሓቶ 60 ሚኢታዊት ዝሕዝየ። ለክ ሻውን ማጸርን ናይ ምስኖፍ ተኾኒኤልኣም ኣጠራጣሪ'ኳ እንተለው ምምላስ ሊሳነደሮ ማርቲነዝ ካብ መቐጸልቲ ግኡ ንምትልጓል ገለ ኣማራጺ ዝህቦ'የ። ናይ ሊቨርፑል መስመር ምትልጓል'ውን ካብ ናይ ዩናይትድ ዝኸለ ኣይኮነን። ኣብ ሚድኣ ካብ ዙዐደቶ ሓመሽቱ ግጦምት ኣብ ክልተ ጸወታታት ጥራይ 0ብ0 ክሳዕ ዕረፍቲ በጺሑ። እዚ ድማ ንፖችቲኖ ኣንጻር ሊቨርፑል እዩ ነይሩ።

ፖችቲኖ፡ ዝ፡ ፈለማ ጸወታኡ ብምባል ጋንታኡ እናስማመደ እኽለሎ። ብድሮን ተሳኢሉ ኣብ 'ዩተዱብ' ተዘርጊሑ'የ። ኣብ ኢድ ኣሰልጣኒ ሊቨርፑል'ውን በጺሑ። ኣሪዶኒ "ርእየ፡ ነፀግ፡ ዓይኑ ተግዚር ፊጺሙ ሕጋዊ ክኸውን ኣይግብኦን እዩ። ንዘኸኑት ክልኩ እዩ ዘይጸብጥቖን ኣሊንጂኔ" ክብል ድማ ገለጸዎ። ምናልባት ጠንቂ ስዕረቱ ከይኸውን ከኣ የሰግኡ።

ዩናይትድ፡ ድሕሪ ፊርገሰን ኣሰልጠኑቲ ክትቁጽርን ክትሰበግን 100 ሚልዮን ፓውንድ ኣብኺና ኣሉ። ኣብዚ ናይ ቅልወላው መድረኽ ከኣ ንፖችቲኖ ሐሊፉ። ፖችቲኖ፡ ካብ ዘይምሕር ውሳነ ወሃቡ ክሰቡ ክድሕን ዓወት ከምጽእ ኣለዎ። ኣብ ሓዊ ኮፍ ኢሉ ድማ ፈለማ ጸወታኡ ሎሚ ከክይድ'ዩ። ግምታት፡ ሊቨርፑል 2ብ1 ክትዕወት'ያ ዝብል። ኣገዛበትኽ እንታይ ትግምቱ።

ፈረንሳ፡ ሕነኣ ትፈድየሉ ዕድል ድዩ ኣጋጢምዋ ዘሎ፡

ብመሳረት ዓርቢ ዝወጸኡ ዖሚ 'ኔሽሽ ሊግ' ፈረንሳ ምስታ ሻምፕየዮን ኤውሮጳን ዓለምን ዝኾኑት ሰጀና ክትፋለም'ያ። ኣሰልጣኒ ፈረንሳ ዚኦዲን ዚዳን ከኣ ዝ ጋንታ ካብ ዝርኸብ እዋን 'እቲ ዝሰዓለ ታክቲኻዊ ፈተነ' ተቐሪብሉ ደርጉቡ።

ናይ ቀረብ እዋን ርኽብ እዞን ክልተ ጋንታታት ምስ ገዘኸረ፡ እቲ ዝኸፈኡ ዛንታ ንፈረንሳ'የ ዘለዎ። ሰጀና፡ ንዙዐድኡ ሰለስተ ዴሕረዎት ግጦም ተጻዋታሉ እዩ። ኣብ ፍርቂ ፍጻመ 'ኢሮ 2024' 2ብ1፡ ከም'እ'ውን ቀዲሞም ኣብ ዝተጫዩዱ ናይ ኔሽሽ ሊግ ግጦምት 5ብ4 ረቲዓታ። እታ ካብ ኣባላት ፈረንሳ ፈጺማ ዘይትርስዕ ዕለት ግኡ ኣብ ናይ ሎሚ ዓመት ዋንጫ ዓለም ዘጋጠመቶም ሰዓረት'ያ። ኣብ ናይ ፍርቂ ፍጻመ ጸወታ 2ብ0 ብምውዳኡ ቀጥሚ ፈረንሳውያን ዝተሰበረትላ ኣጋጣሚ።

ፈረንሳውያን እዚ መረር ዝኾነ ኩነታዝ ከይሃሰሰሉም ከኣ ድማ ብመሳረት መደብ ኔሽሽ ሊግ 25 መጋቢት ኣብ ቫልሽየ ሰጀና ቀዳማይ ግጦም ብምካየዱ ድሕሪ ሰለስተ መዓልቲ ኣብ ፈረንሳ ክጽወቱ መደብ ተነሪዕሉም ደርጉቡ። ዝ፡ ግጦም ከኣ ብዙሓት ፈረንሳውያን ከም ናይ ሕነ መፍደይ ዕድል ገደርም ይረኽቡ'ሉ ዘለወ። እንተ ኣሰልጣኒ ፈረንሳ ግኡ እዝ ናይ 'ሕነ ምፍዳይ' ዝብል መግለጺ ዝሐፈ ማይ ክኸኦሙሉ'የ ዘይደለ። ዚዳን ተጻወትቲ ነቲ ናይ ፍርቂ ፍጻመ ዋንጫ ዓለም ልቢ ዝሰበር ኢጋጣሚ ክርስቡዎ'የ ባህ። ተሰኩ ዘቑሪኧ ዝኾነ ብምርኻብ ንመጻኢ ከቋምቱ ደሞ ደጸውዑ። ንሰ፡ "እዚ ግጦም ነቲ ጸወታ ናይ ፍርቂ ፍጻመ ዋንጫ ዓለም ሕነ መፍደይ ኣየኽሪን ምስ ሓደሽ ጉጅለ ካልኣ ውድድር'የ። እቲ ዕላምኡ ግኡ ተመሳሳሊ'የ። ናብ ናይ መወዳኣታ ኣርባዕተ ጋንታታት ብምስጋር ዋንጫ ኔሽሽ ሊግ ምልዓል'የ" ይብል።

ፈረንሳውያኑ ንጀኛ ረቲዓም ርኢም ደየም ነቑንዑ ዋላ ነም ዝሓለፈ ርኢም ከድኹ ደሞ ድሕሪ ሰለስተ መርሒ ዝረኣ ነቲ ዝዘረትሉ ውሳነ ኣብ ደሙ ዝተረኽበ ክልኩል ዒቕታ፡ ኣብ 2024 ካብ ጸወታ ንኽልተ ዓመት ክርሕቕ ተፈሪዱ ጸኒሑ።

መድሪክ ብሃኽ. እዚ ኣብ ደሙ ዝተረኽበ ክልኩል ዒቕታ፡ ኣብ 2024 ካብ ጸወታ ንኽልተ ዓመት ክርሕቕ ተፈሪዱ ጸኒሑ።

መድሪክ ብሃኽ. እዚ ኣብ ደሙ ዝተረኽበ ክልኩል ዒቕታ፡ ኣብ 2024 ካብ ጸወታ ንኽልተ ዓመት ክርሕቕ ተፈሪዱ ጸኒሑ።

መደብ ጸወታ

ሎሚ

ፕሪመር ሊግ

ሀልሲቲ - ብራይተን 5፡00 ድቓ
ሊቨርፑል - ማንቹናይትድ 7፡30 ድቓ

ላ'ሊጋ

ባርሰሎና - ቪላርያል 4፡00 ድቓ
ሴቪ(ፕ/ሊግ)
ብረንትፎርድ - ኤቨርተን 11፡00 ድቓ

ሃሪ ኬን፡ ንሰለስተ ወርሒ ካብ ጸወታ ክርሕቕ....

ሃሪ ኬን፡ ኣብቲ ጋንታኡ 1ብ1 ዝወጸኣትሉ ዓርቢ ዝተጎደደ ግጦም በንዳስሊጋ፡ ኣብ ጨጋግይ ዓንኵር-ዓንኵሪትኡ ብዘጋጠመ መጕዳኡቲ ንክብ. ሰለስተ ወርሒ. ካብ ጸወታ ክርሕቕ ነም ዝኽእል ተገሊጹ።

ሃሪ ኬን፡ ኣብቲ፡ ምስ ክለን ዙዐደድዎ ግጦም'የ ኣብ መባል 20 ደቒቕ መጕዳኡቲ ኣጋጠምዎ። ዳይረክተር ስፖርት ባዮር መኒክ ከኣ፡ ኣብ ዓንኵር-ዓንኵሪትኡ ዘጋጠመ ማህረምቲ ከበድ ምኻኑ ገለጹ።

ብሰንኪ እዚ ዘጋጠመ መጕዳኡቲ ድማ እዚ ተዓዋቲ ባሎን ዲኦር 2026 ዝኾነ ወዲ 33 ዓመት እንግሊዛዊ ጋንታኡ ኣብ እተካይዶ ዓለርተ ሓደ ግጦማት በንድስሊጋ፡ ኣርባዕተ ናይ ሻምፕየዮንስ ሊግ ግጦማት ኣብ ሜዳ ኣይክረአን'የ። ናይ ተሃድሶ መደባቱ ነም፡ ዝተወጠነ እንተኾይድኡ ግኡ እንግሊዝ ኣብ ወርሒ መጋቢት ንእተካይዶ ናይ ርብዒ ፍጻመ ጸወታ ኔሽሽ ሊግ ክርኽብ ትጽቢት ይግበረሉ።

ሃሪ ኬን፡ ትማሊ ድሕሪ መጥባእቲ፡ ምኽያዱ ሰእሊ ኣህዩ ኣብ ዝተዘርግሐ ሓበሬታ፡ "ተሰፋ ዘቑርጾ መጕዳኡቲ'የ ግን ነም ናይ ወትሩ ጽንዓት ክርእን ን2027 ምምሕያሽ ኣርእየ ክመጽእን ዕድል ዝፈጥር'የ። ተሓዲስ ድማ ክምለስ'የ" ኢሉ።

ኣብዚ ናይ ዓርቢ ግጦም፡ ባዮር መኒክ ኣብ ርእሲ ናይ ሃሪ ኬን፡ ማይክል ኦሊሲ'ውን ተዛሪሙ ብምወጽኡ ካልኣ ክሳራ ኩይንዎ'ሉ። ኣብዚ ግዜ ሃሪ ኬን፡ ማይክል ኦሊሲ ማኦወል ኑወር፡ ልዊስ ድያዝ ኦልፎንሶ ዴቪሲ ኦሶማኒል ሳይቦርን ሰርጅ ግናብርን ኣብ መጕዳኡቲ ዝርከቡ ተጻወትቲ ባዮር መኒክ እየም።

ተረኛ ፋርማሲ
ፋርማሲ ሚለንጀም
ፋርማሲ ኣሸፋ
በት መሸጣ መድሃኒት ዝኮ

ዕለት
22/11/26

ጎደና
ጎደና ባሕሪ ባራ 191 ቁጥሪ 8 ማይ ጫህት ትሕቲ መሰረድ
ጎደና ከልዓውታ ቁ.57 ኣንፈደ ነብኒ ኦንዓ ዓሊጥኪት
ጎደና ኦፍዓቡ ቁ209፡ ፊት ሆስፒታል ዕዳጋ ሓመሲ

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

ቁ.ሰልኪ
07153448
07157709
120601

Gabur Printing Services